YIL: 3 SAYI: 48 ARALIK 2024 AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

2980-1435

BORDO RESSAM

ELAZIĞ İLİMİZİN TARİHİNİ KİTAP SAYFALARINA TAŞIDIK.
EMEK BİZDEN, OKUMASI SİZ DEĞERLİ HEMŞERİLERİMİZDEN.

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ
ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
YIL: 3 SAYI: 48
ARALIK 2024
İLK ÇIKIŞ TARİHİ: OCAK 2021

İMTİYAZ SAHİBİ ve
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ:

YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com

İSSN: 2980-1435

KATKIDA BULUNANLAR:
İ. EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
GÜRKAN ÖZENSOY (İSTANBUL)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
ŞERİF AYDEMİR (İSTANBUL)
BEDRİ YÜCEL (ELAZIĞ)
OYA ORHAN (ELAZIĞ)
İLHAN KILIÇ (ALMANYA)
FİKRİYE SUSAM (ÇANAKKALE)
FATİH BAYGELDİ (KKTC)
AYLA KOÇ (SİVAS)
AHMET TAHİR ERDEM (ANKARA)
İRFAN KARABULUT (İSTANBUL)

YÜCEL ÇAKMAK

MERHABA

Elazığ'da Kasım ayı hüzünlü ve Kültürel etkinliklerle geçti.

Kasım ayı Hazan ayı olarak biliniyor. İlk olarak edebi dünyamızda **Naşide Gökbudak** göç eyledi. Kasım ayının ilk haftasında Elazığlı Yazarımız Naşide Gökbudak vefat etti. 23 Eylül 1937 de Elâzığ'ın Akçakiraz (eski adıyla Perçenç) beldesinde doğan Naşide Ablamız, Cahide Dalokay tarafından **"Küçük Halide Edip"** diye çağrılırdı. Edebiyat Dünyasına birçok ölümsüz eser kazandıran Naşide Ablamızı rahmetle anıyoruz.

Türkiye Dağcılık Federasyonu'nun kurucu başkanı ve Elazığlı jeomorfolog **İsmet Ülker**, 84 yaşında vefat etti.

Dağcılık ve spor dünyasında önemli izler bırakan İsmet Ülker, 24 Kasım Pazar günü Ankara Karşıyaka Mezarlığı'na defnedildi. Nur içinde yatsın. Allah rahmet eylesin.

Diğer bir kaybımızda Türk Sinemasından… Türk sinemasının arşivlenmesinde ve birçok filmin restore edilmesinde büyük emeği bulunan, MSGSÜ Sinema Televizyonu Bölümü kurucularından **Prof. Dr. Sami Şekeroğlu**, 25 Kasım 2024 tarihinde hayatını kaybetti.

Sinema Dünyasının duayenine Allah rahmet diliyoruz.

Kasım ayı kültürel anlamda dolu dolu geçti. **5. Elazığ Kitap Fuarı**, kitapseverleri buluşturdu. İstanbul'da düzenlenen **"Kayıp Harput Türküler"** konseri ise kulakların pasını temizledi.
İlimiz yeni eserlerle tanıştı. **Bedri Yücel'den "Gadanalam Nedisin", Süleyman Yapıcı ve Bekir Ali Demirel'den 2. Ciltlik "Palu Merkezi Ağzı", Hülya Murat'tan, "Bir Hülyadır Yaşamak"** ve **Zeynep Karatepe'den "Baba/Sızım"** kitapları raflarda yerini aldı.
Kasım ayının son etkinliği ise 29 Kasım-1 Aralık tarihleri arasında Ahmet Tevfik Ozan Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenen **27. Uluslararası Hazar Şiir Akşamları…**
Yılın son ayı Aralık ayının sağlıklı huzurlu geçmesi temennisiyle…

KALMADI...

Toz duman içinde bıraktı felek
Harput'da eğlenen gülen kalmadı
Her Cuma al ata binip yelekcek
Cirit meydanına gelen kalmadı

Eskiden nice bir nasip paylandı
Şehirde kışlanıp, bağda yaylandı
Dereden tepeye Hoyrat söylendi
Mutlu günleri bilen kalmadı

Ustası çırağı, toyu ermişi
Tezgah başlarında bıraktı işi
Puşunun yazmanın yok savruluşu
Gönülleri sarıp çelen kalmadı

Artık orciklere pestil dolanmaz
Şıralar dökülüp salk'da bulanmaz
Yâd eli değse de böyle talanmaz
Talan gerçek oldu, yalan kalmadı

Kapılar kilitli, Çarşılar bonboş
Ne yazımız yazdır ne kışımız kış
Horonu halayı, unuttuk gardaş
Oynayan galmadı, çalan galmadı...

CENANİ DÖKMECİ

Naşide Ablanın ardından…

YÜCEL ÇAKMAK

2000 Yıllarda Naşide Gökbudak Ablamızı Yazar olarak tanımıştım.

İmza günü için Elazığ'a gelmişti. Onu basın mensupları ile birlikte karşılayanlar arasında bulunuyordum. İlk tanışmamız bir yazar ve bir gazeteci olarak gerçekleşti. Zamanla bu tanışıklığımız bir abla kardeş ilişkisine döndü.

2011 yılında İstanbul'a yerleşip O'na daha yakın görüşme imkanı olacaktı. Bir iki görüşme haricinde pek uzun görüşmelerimiz olmamıştı. Naşide Ablam 2017 yılında rahatsızlığından ötürü kızlarının isteğiyle Ankara'ya yerleşti. Görüşmelerimiz bu kez telefonlaşmaya dönüştü. Pandemi dönemi rahatsız olduğunu söyledi. Ayakları artık eskisi gibi değildi. Yürüyemiyordu. Ölüm haberini 3 Kasım Pazar sabahı Murat Turan'dan almıştım. Üzülmemek elde değildi.

Son bir kez telefon açtım. Telefona kızı Ferda Hanım baktı. Sabaha karşı vefat etmişti.

Naşide Ablam, 4 Kasım Pazartesi günü İstanbul Karacaahmet mezarlığına defnedildi.

NAŞİDE GÖKBUDAK KİMDİR?

23 Eylül 1937 de Elâzığ'ın Akçakiraz (eski adıyla Perçenç) beldesinde doğdu. Bir yaşındayken Elazığ'a taşındılar. İlkokul orta ve liseyi Elâzığ'da okudu.

Amcası ile babasının anlaşamadıklarını ifade eden Naşide Gökbudak, "Babam ile amcam geçinemezlerdi. Zira amcam, amca torunları olduğu halde annem ile babamın evliliğini istememişti. (İkinci kitabım Atiye Hanım teyzemin, üçüncü kitabım Rahmi Bey ise amcamın hayatını anlatır.) Babam, annemin ısrarı ile köyü terk etmiş ve Elazığ merkeze yerleşmişler. Bu gidiş, bize serbestiyet kazandırmıştı ancak ekonomik açıdan sıkıntılı bir hayata girmiştik. Liseyi Elazığ'da bitirdim. Edebiyat ve kompozisyonda hocalarımın gözdesi idim. Çok kıymetli edebiyat hocam Cahide Dalokay tarafından "Küçük Halide Edip" diye çağrılırdım." Ankara Hukuk Fakültesi'ne başladı. Aslında Siyasal Bilgileri burslu olarak okumak istiyordu. Hukuk Fakültesi'ne devam mecburiyeti olmadığından Türk Hava Yolları'nda işe girdi. Hava Yolları Genel Müdürlüğü'nün İstanbul'a nakledildi. Bu arada evlenmişti ve arka arkaya iki kızı olmuştu. Bu şartlarda fakülteyi bitiremedi. Bir müddet sonra işinden de ayrılmak zorunda kaldı.

Çocuklarını bizzat kendisi büyütmek isteyen Gökbudak, hayat hikâyesini kısaca şöyle anlattı: "On yıla yakın bir zaman evde özel ders verdim. İki kızım o zaman çok revaçta olan Boğaziçi İşletme Bölümü'nü bitirdi. Evlendiler torunlarım oldu. Onları da büyüttükten sonra 65 yaşında yazmaya başladım. Bu zamana kadar beklememin birçok sebebi vardı. Eşim Yalçın Gökbudak'ı 2006 yılında kaybettim. 2017 Şubat'ına kadar İstanbul'da yaşadım. Şu anda kızlarıma yakın olmak için Ankara'da ikâmet ediyorum. En belirgin özelliğim çocuklarıma torunlarıma, tüm sülaleme ve memleketim Elâzığ'a aşırı düşkün olmamdır. Kendimi roman

yazarı olarak tanımlamama rağmen, birçok kişi tarafından sevilen şiirlerim vardır. Yazma yeteneğini annemden aldığımı, ancak beni yazar Naşide Gökbudak olmamda, lisedeki edebiyat hocam sevgili Cahide Dalakoy'un büyük rolü vardır. Onu saygı ve sevgi ile anıyorum."

Naşide Gökbudak'ın annesi ise 'Perçençli Hayriye Hanım'a yazdığı hiciv şiiriyle tanınan Elazığ'ın eski kadın şairlerinden Dilşat Hanım'dır.

DİLŞAD HANIM

Yıllardır O'nu "Dilşad Hanım" olarak tanıdık. O'nun Perçençli Hayriye Hanım'a yazdığı şiirle bildik. Dilşad Hanım'ın Perçençli olduğu ve Saray Köyü'nden merhum Küçük Bey'in kızı olduğu, asil bir konak terbiyesiyle yetişen ve mutlak surette kendisine okuma ve yazma öğretilen hoşsohbet nüktedan bir halk şairi olarak bilindi. Hiçbir kaynakta üstteki bilgiden başka bir şey yoktu. Belki de O'nun hakkında bilgi sahibi olanlar vardı da hiç gündeme gelmedi.

Halk Şairi Dilşad Hanım'la ilgili bilgiyi ilk olarak bize Perçençli Hayri Hanım'ın torunu Canan Kurt hanımefendi aktardı. Canan Kurt, önce Dilşad Hanım'ın Hayriye Hanım'a uzaktan akraba olduğunu ve Dilşad Hanım'ın Yazar Naşide Gökbudak'ın annesi olduğunu söyledi. Benim için güzel bir sürpriz olmuştu. Bu vesileyle Canan Kurt'un aracığıyla yeniden Naşide Gökbudak ile görüşme imkânım oldu. Ankara'da yaşamını sürdüren ve eski sağlığında olmayan Naşide Hanım'a annesi hakkında sahip olduğumuz bilgiyi doğrultarak, Dilşad Hanım hakkında genişçe bir bilgi istedik.

Artık yürüyemeyen ve yatağa mahkûm olan Naşide Hanım, sağlığının el verdiği sürece yardımcı olacağını söylemişti.

Gerekli olan bilgileri ve Dilşad Hanım'ın fotosunu göndermişti. Çaydaçıra Dergisi'nde geniş bir şekilde girmiştim.

Dilşat Hanım, 1901 yılında Harput'un eteklerinde bulunan Sarayköy'de ve 17 köyün sahibi diye anılan Saray'lı Küçük Bey ile Sıdıka Hanım'ın ikinci kız çocuğu olarak dünyaya gelmiş. Dilşat Hanım, Hacı Hafız Ağa'nın torunlarından Perçenç'li Remzi bey (Yalçıntürk) ile evlidir.

Bu evlilikten 3 çocuğu olmuştur. Dilşad Hanım, Perçençli Hayriye Hanım'a yazdığı hiciv şiiriyle tanınmıştır. Yazılı bir eseri bulunmayan Dilşat Hanım 10.12.1985 tarihinde Elazığ'da ölmüştür.

ATİYE HANIM

Küçük hanım Harput'un ünlü ailelerinden, şarkılara, türkülere konu olmuş Saraylı küçük beyin büyük kızıdır. Annesi Sıdıka Hanım gibi güzelliği ile ünlüdür. Küçük hanım zamanın akışı ve imkânları içinde kendini de yetiştirmiş zarif ve kültürlü bir kadındır. On dört yaşına kadar ud dersi, tarih ve edebiyat derslerini Elâzığ'ın ünlü şairi ve uzaktan akraba da olan Hacı Hayri beyden almıştır. Kabiliyetli ve zamana uyumu benimseyen bir yapıya sahiptir. Babası Küçük Bey maalesef o bitmeyecek serveti hiç de hoş olmayan uğraşlarla sıfıra indirip, Saray köyüne adını veren ünlü üç katlı, üçüncü katta sular akan muhteşem binadan almıştır. On dört yaşından sonra büyük bir yokluk içinde kalan aile hayatta kalabilmek için her türlü çabayı sarf etmiştir. Bunların başında Küçük Hanım gelmektedir. Güzel sanatlara düşkün ve çağdaş bir yapıya sahiptir. Kendi çabası ile eşine yeni alfabeyi öğretmiş ve Belediye başkanı olan Elâzığ'ın ünlü siyasilerinden Hurrem Müftigil'in Belediye reisi olmasından sonra, Ergani'de ikâmet eden kocasını Elazığ belediyesi varidat müdürlüğü yardımcılığına kadar getirmiştir. Kendisi de o zamanın Elâzığ'daki ünlü ailelerin hanımlarına dikiş dikerek adeta Elâzığ da henüz bilinmeyen modanın ilk yaratıcısı olmuştur. Giydiği, tavrı Elâzığ hanımları arasında konuşulan bir isimdir.

Çaydaçıra Dergisi'nde Atiye Hanım ile ilgili Naşide Gökbudak'la yaptığım röportaj:

-Naşide hanım, teyzenizin Atatürk ile aynı baloda olması ve Atatürk ile yapılan o muhteşem diyaloğu anlatır mısınız?

-Tabii benim de çok hoşlandığım ve tabii gurur duyduğum bir anı. Teyzemin hayatı o kadar inişli yokuşludur ki, onun her anı, her hareketi bir romanın çekirdeği olabilir. Bu hikâyeyi bizzat teyzemden dinledim. Ancak o zaman teyzem artık eski Küçük Hanım olmaktan çıkmıştı. Akli melekesini büyük oranda kaybetmişti. Bu şartlarda tam inanamadım. Annem Dilşat hanıma sordum. Annem

-Evet kızım gitti. Ben çok iyi biliyorum.

-Nasıl bizim ailenin siyaset ile pek alakası yokmuş, dedim.

-Halamın oğlu Hurrem Müftigil vardı ya.

Yine de tatmin olmamıştım. Çünkü Hurrem Müftiğil'in çok modern ve çok kültürlü bir eşi vardı. Nimet hanımı neden götürmedi de teyzemi baloya götürdü?
Diye sordum. Annem:
-O nedenini bilemiyorum, diyerek kestirdi.
Romanım orada kalmıştı. Teyit ettirmeden böyle tarihi bir olayı yazamazdım. Nimet yenge ve Hurrem Bey çoktan vefat etmişti. Bir tek kızı vardı. Fıtnat abla dite tanıdığım. Onun da izini kaybetmiştim. Fitnat hanım Elâzığ'dan üniversite okuması için gönderilen üç kızdan birisidir. Benim kıymetli hocam Cahide Dalokay, Avukat Şaban Talu'nun yine çok sevdiğim büyük kızı Nermin Talu ve Hurrem Müftigil'in tek kızı Fıtnat Hanım. Hatta Cahide hocamdan dinlediğime göre ki şüphesiz gerçektir. Üçü bir kompartmanda Elâzığ'dan trene binerek yüksek tahsil yapmaya gitmişlermiş.
Ben bu tıkanıklık içinde yazmayı durdurmuştum. Birkaç gün sonra telefonum çaldı. Tanımadığım bir bayan,
-Naşide kitabını okudum bayıldım. Sen bizi yanıltmadın. Ben biraz mesafeli konuşuyordum.
Sonra birden,
-Sen beni tanımadın galiba.
-Ne yazık ki öyle. Özür dilerim.
-Ben Fıtnat, Hurrem Müftigil'in kızı.
-Ayy Fıtnat abla sizi bana Allah mı gönderdi? Diyerek sıkıntımı özetledim. Fıtnat abla,
-Naşide ben sekiz yaşlarında falandım. Dedem İbrahim Talu Bey çok hasta idi. Ve Ankara'da yanımızda tedavi görüyordu. Annem babama refakat edemedi.
Elâzığ'a vardığında babaannem ile görüşmüş ve o baloya kuzeni Küçük Hanım ile gitmeye karar vermiş. Hatta sonradan babamın şöyle bir lafını cümlesini "Ben eşsiz liderimiz Atatürk'e Elâzığ'ın kendi gösterdiği yolda büyük istek ve başarı gösterdiğini çağdaş bir kadın olma yolunda çaba gösterdiklerini ve başarılı olduklarını göstermeye çalıştım. Bu durumda Küçük hanımdan daha iyisi olamazdı." dediğini hatırlarım.
-Yazabilir miyim?
-Tabi hayatım.
Naşide hanım derin bir nefes aldı.
-Hemen yazmaya başladım. Teyzem o baloya kendi diktiği kadife bir elbise ile gittiğini saçlarını topuz yaptığını, ama ayakta durmak için çok çaba sarf ettiğini, elinin ayağının durmadan titrediğini anlattı. O muhteşem bir varlıktı. Görüp te heyecanlanmamak, hayran olmamak mümkün değildi. Ben durmadan O'na içinde kaybolduğum mavi gözlerine bakıyordum. Birkaç kere Atatürk'ün de bana baktığını gördüm. Başımı önüme eğerken içimden "Ayıp oluyor. Göz hapsine almış gibi oluyorum." diye düşünmüştüm. Atatürk çok yakınımda idi. İki yanında Elâzığ'ın askeri paşası. Hurrem Müftigil ve daha hatırlayamadığım üst düzey idarecileri. Atatürk, beni işaret ederek,

-İnsanlar ikiz doğmasalar bile dünyada tıpatıp benzerleri yani ikizleri olurmuş derlerdi, inanmazdım. Ama doğruymuş bu hanımefendi benim Bulgaristan'da ateşe olduğum günlerde karşılaştığım İspanya konsolosunun eşinin tıpatıp aynısı. Çok doğruymuş, der. Teyzem hazır cevap ve güze konuşan bir hanımdı.
-Hayır paşam her zaman doğru olmuyor. Mesela sizin Dünya'da bir benzeriniz yok, olamaz. Allah tek yaratmış ve Türk milletine lütfetmiş, Şükrediyorum. Atatürk kıvılcım saçan mavi gözlerinde dahi görülen bir tebessümle Paşa'ya döner,
-Paşa Elâzığ halkı özellikle hanımları bu kadar zeki ve hazır cevap mıdır?
-Öyledir, paşam. Bir iki akortsuz ses çıksa bile inanın O gerçek Elazığlı değildir.
Elazığ da askeriyenin başında olan Paşa yaşanan dersim isyanına ve ufak tefek baş kaldırılara işaret etmişti galiba.
Naşide hanım susmuştu. Bir süre öylece kaldı. Sonra,
-Bana müsaade teyzem anlatmakla bitmez. Çok merak edenler SIDIKA HANIM, ATİYE HANIM ve RAHMİ BEY romanlarımı okusunlar. Eminim çok zevk duyacaklardır, dedi.
Elazığ Belediyesi tarafından 20'den fazla yazdığı kitapla bilinen Yazar Naşide Gökbudak'ın ismi, 2018 yılında kentte bulunan bir parka verilmişti.

REKLAMLARINIZ İÇİN
0553 253 30 90
ARAYINIZ...

Kitap Fuarı şölen havasında geçti

Elazığlı yazarlar başta olmak üzere toplam 34 yazar ve şair imza günleri ve söyleşi programlarıyla okuyucularla buluştu.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ Belediyesi Ahmet Tevfik Ozan Fuar ve Kongre Merkezi'nde, 110 yayınevinin katılımıyla 16 Kasım'da kapılarını açan 5. Elazığ Kitap Fuarı, şehirde adeta kültürel bir şölen havası estirdi. Elazığlı şair ve yazarları da ağırlayan fuara, 7'den 70'e vatandaşlar yoğun ilgi gösterdi.

Elazığlıların yanı sıra çevre illerden de gelen kitapseverler, fuarı ziyaret ederek hem kitap almanın hem de yazarlarla buluşmanın keyfini çıkarıyor.

Oldukça geniş bir kitap yelpazesiyle okurları ağırlayan fuarda, Elazığlı yazarlar başta olmak üzere toplam 34 yazar ve şair imza günleri ve söyleşi programlarıyla okuyucularla buluştu.

KİTAP FUARI'NA ÖĞRENCİLER DE YOĞUN İLGİ GÖSTERİYOR

İlk günden itibaren yoğun ilginin sürdüğü ve onlarca yayınevinin yer aldığı Kitap Fuarı'nda vatandaşlar, severek ve beğeniyle okuduğu eserlerin yazarları ile bir araya gelme fırsatı da buldu. Elazığlı yazarların da okuyucularla buluştuğu ve birçok yazar ve şairin imza günleri ve

söyleşi programları düzenlediği Elazığ Belediyesi 5. Kitap Fuarı'na öğrenciler de ilgi gösteriyor. İlk ve ortaokul öğrencileri kafileler halinde fuara gelerek hem diledikleri kitaplara ulaşma şansı yakalıyor, hem de şair ve yazarlarla bir araya gelmenin ayrıcalığını yaşıyor. Ayrıca Kitap Fuarı'nda, Elazığ Belediyesi tarafından 10 bin öğrenciye, 75 TL değerinde hediye çeki dağıtıldı. Öğrenciler, hediye çeklerini kullanarak istedikleri kitapları alabilme imkânına sahip oldu.

VATANDAŞLA, ŞAİR VE YAZARLAR, BAŞKAN ŞERİFOĞULLARI'NA TEŞEKKÜR ETTİ

Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, Elazığ Belediyesi 5. Kitap Fuarı'nı ziyaret etti. Başkan Şerifoğulları, vatandaşlarla bir araya gelirken, yayınevi temsilcileri, şair ve yazarlarla da buluştu. Vatandaşlar, şair ve yazarlar, şehrin kültürel kalkınmasına katkı sunan Kitap Fuarı'nın düzenlenmesinden duydukları memnuniyeti ifade ederek Başkan Şerifoğulları'na teşekkür etti.

Elazığ okuyor ve yazıyor

OYA ORHAN

Her kitapta bir dünya saklıdır.
Kitap fuarları açılınca dünyalar benim oluyor. Kitapseverler Elazığ'da fuarda buluşuyor. Kelimeleri bir araya getirmek bir büyüye kapılıp notalardan müziğe dönen bir ahenkti. "Abla biz masal kitabı almak istiyoruz" dediklerinde göz göze geliyoruz çocuklarla. "Annemin dilinden masalları sizler için kaleme aldım" dediğimde "Aaa yazarı siz misiniz?" diyorlardı. Çocuklarla tokalaşıp bir de fotoğraf çektirmek onlar için bir eğlenceydi. Kitaplara tarih atıp, çocukların adına imzalarken mutluluklarını gizleyemiyorlardı. "Bir masalda siz yazın" dediğimde gözlerindeki ışıltıyı görmemek mümkün değildi. Fuarda Küçük bir çocuk "sizin çocuğunuz yok. Kime yazdınız?" masalları dediğinde gülümseyerek, "sizlere yazdım" dedim. Gülümseyerek sarıldı. Gülümsemeyi çocuklardan öğrendik diye bir yazı yazmak geldi içimden. Bir anneanne torunlarına masal kitabı almaya gelmişti alıp okumuş yanıma geldiler. Bir masal torun, bir masal anneanne okumuş. Elazığ'da sık sık elektrik kesildiği için o akşam benim masallar geceye ışık tutmuştu. Bir ilkokul öğrencisi kendi yazdığı yazıyı gönderdi okuyunca çocuksu ruhla yazdığı duygulara hayran kaldım. Kitap fuarlarında kitap alışverişinin yanı sıra kitap okuma etkinleri yazma etkinlikleri. Öykü şiir deneme masal yazma yarışmaları. Okumanın yani sıra yazmanın da önemli olduğunu vurgulayan fuarlar olması gerektiğini anlamıştım. Okuduğu hikâyeyi resimleyen bir etkinlik salonu olsaydı belki çocukları unutamayacağı bir fuar olabilirdi. Sen yazmazsam ben yazmazsam bu kitaplar nasıl oluşacaktı. Dinlemek, okumak, yazmak..., benim yazma öyküm dinlemekle başladı. Anneannemin, dedemin, annemin, babamın, komşunun, öğrencimin, arkadaşımın anlattığı anıları yaşanmışlıkları dinleyerek kendi iç dünyamda özümseyip sizlere aktararak ise başlamıştım. Ara ara yazıp hikâyeler oluştururken Elazığlı bir yazar rahmetli Naşide Gökbudak Hanımı duymuştum çok merak ettim nasıl yazmaya başlamıştı. Bir heyecanla sosyal medyadan mesaj atmıştım ama çok kızmıştı. "Bu saatte mesaj atılır mı" demişti. Heyecanla saate bakmamıştım geç vakit olduğunu anlayıp "özür dilerim" dedim. Şimdi vakit kaç olursa olsun yazmak için bana ulaşanlara geri dönüyorum ve onlara yazmayı sevdirmek için elimden geleni yapıyorum. Kitap fuarında tanıştığım Halide diye bir üniversite öğrencisi bana yazılarını gönderdiğinde, "benden daha güzel yazdığını" söylediğimde mahcup olmuştu ve daha çok yazılar yazacağından umutluydum. Sadece siz yazar olmak için çabalamayın etrafınıza da ışık saçın.

İki kitap yazıp yazar olmaktansa yazma aşkını insanlara aşılayan insan olmayı yeğledim. Bir anaokulu öğretmeni ve öğrencileri fuara geldi. Masal kitabının yazarı ile tanışmak istediler. Ben onlarla kucaklaşıp kitaplarla fotoğraf çektik. Öğretmen bana teşekkür etti onların arasında fotoğraf çekmemin onları mutlu ettiğini ve diğer gün bu anılarını resimlediklerinden bahsetti. Burnu havada yazar olmaktansa çocuklarla iç içe kelimeleri bir araya getiren halkın içinde bir özne olmayı önemserim. Yeni kitap fuarları yeni yazarlar yeni öznelerle tanışmak dileğiyle.

Hazar Şiir Akşamları'nın 27. Düzenlendi

Ziya Gökalp, Ganire Paşayeva ve Prof. Dr. Nuri Pakdil anısına, 'Kurgudan Gerçeğe Şiir' temasıyla düzenlenen etkinliğe Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Makedonya, Özbekistan, Tataristan, İran, Kerkük, Kosova, KKTC ve Türkiye'den 21 şair katılım sağladı.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Uluslararası Hazar Şiir Akşamları Elazığ Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün organizasyonunda; Elazığ Belediye Başkanlığı, Fırat Üniversitesi Rektörlüğü ve Sanayi ve Ticaret Odası Başkanlığı ile ilimizdeki diğer resmi ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Atatürk Dil Tarih

Yüksek Kurumu Başkanlığı, Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi (TÜRKSOY) Türk Edebiyatı Vakfı, Avrasya Yazarlar Birliği gibi kurumların da desteği ile gerçekleştirilmektedir. Elazığ İlinde 1992 yılında başlatılan, 2009 yılında 17.si gerçekleştirilen Uluslararası Hazar Şiir Akşamları Türk Dünyası edebiyat çevrelerinin yakından tanıdığı Uluslararası bir faaliyettir. Adını, kendine has bir doğal güzelliği olan ve ismini Atatürk'ün verdiği Hazar Gölü'nden alan Hazar Şiir Akşamlarının ilk etkinliği Harput Kültürü üzerine eserleri olan rahmetli Fikret Memişoğlu anısına yapılmış ve bundan sonraki 17 faaliyet de mahalli, ya da uluslararası çapta Türk Kültürüne hizmet vermiş, yaşayan ya da vefat etmiş şahsiyetlerin anısına gerçekleştirilmiştir.

Ahmet Tevfik Ozan Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenen '27. Uluslararası Hazar Şiir Akşamları' programda Elazığ'da üç gün sürdü. Ziya Gökalp, Ganire Paşayeva ve Prof. Dr. Nuri Pakdil anısına, 'Kurgudan Gerçeğe Şiir' temasıyla düzenlenen etkinliğe Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Makedonya, Özbekistan, Tataristan, İran, Kerkük, Kosova, KKTC ve Türkiye'den 21 şair katılım sağladı.

Programı anlamlı bulduklarını belirten Vali Numan Hatipoğlu, "Hazar Şiir Akşamlarını, hep ekranlarda görürdük. Açılışında, organizasyonda ve emeğinde yer almak apayrı bir duygu. O anlamda belediyemiz elbette ki ön ayak ama bir vali olarak o pastada her zaman için yer alacağım. Burada hizmet ettiğim sürece Hazar Şiir Akşamları her zaman için en gönülden desteklediğim projelerin başında yer alacak" dedi.

Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları ise, " Türk dünyasını ortak kültür ve değerler etrafında buluşturmak, ortak tarih, kültür ve birlik şuurunu güçlendirmek hedefiyle 1992 yılında şehrimizde hayata geçen Hazar Şiir Akşamları'nın 27'ncisini gerçekleştiriyoruz. Bugün, gönül coğrafyamızın dört bir yanından gelen dostlarımızla, bir kez daha ortak tarihimizin derinliklerinde yol alacağız. Kadim kültürel mirasımızı yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak için bir araya gelmiş bu kıymetli toplulukla bir arada bulunmaktan büyük mutluluk duyuyorum" şeklinde konuştu.

29 Kasım Cuma günü Ziya Gökalp/Kızılelma konulu Prof. Dr. Ahmet Buran yönettiği Panelde Prof. Dr. Nazım Hikmet Polat (Türkiye) ve Prof. Dr. Vahit Türk (Türkiye), Ganire

Paşayeva/Azerbaycan Türk Dünyası konulu Serhat Kabaklı'nın yönettiği panelde Akbar Yolchuyev (Azerbaycan), İmdat Avşar (Türkiye), Prof. Dr. Ramazan Korkmaz (Türkiye), Nuri Pakdil/Kudüs konulu Doç. Dr. Taner Namlı'nın yönettiği panelde ise Ayçin Kantoğlu (Türkiye) konuşmacı olarak katıldı.

1 Aralık Pazar günü Final Programı olan şiir gecesinde ise Aliasghar Jamrasi (İran), Ayçin Kantoğlu (Türkiye), Aysel Safarli (Azerbaycan), Bakyt Aldibekov (Kazakistan), Feyzan Korur (Kıbrıs), Hüseyin Akın (Türkiye), Kenan Çarboğa (Türkiye), Kozhogeldi Kuluev (Kırgızistan), Leyla Şerif Emin (Makedonya), Mehmet Demir (Türkiye), Melek Asel Öğeyik (Türkiye), Merve Nur Maden (Türkiye), Mohammed Farooq Hama (Kerkük), Muhammet Samet Çelik (Türkiye), Nasir Paygozar (İran), Orhan Karaağaç (Türkiye), Rustam Tursunov (Özbekistan), Ruzal Mukhametshın (Tataristan), Taner Güçlütürk (Kosova), Prof. Dr. Tarık Özcan (Türkiye), Yağmur Tunalı (Türkiye) ve Yusuf Gökbakan (Türkiye) adlı şairler katıldı.

“Kayıp Harput Türküleri” İstanbul’da

Elazığ Dernekler Federasyonu ve Elazığ Kültür ve Musiki Derneği işbirliğinde İstanbul’da “Kayıp Harput Türküleri” konseri düzenlendi.

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Proje Koordinatörlüklerini Elazığ Kültür ve Musiki Derneği Başkanı Abdulaziz Koç ve Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korosu Ses Sanatçısı Zülfü Demirtaş’ın yaptığı “Kayıp Harput Türküleri” Konseri, Elazığ Dernekler Federasyonu’nun katkılarıyla İstanbul’da düzenlendi.

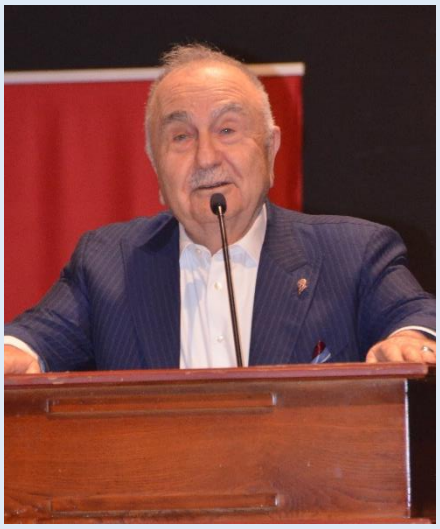

İstanbul Yeditepe Üniversitesi Etkinlik Salonu’nda düzenlenen konsere VATAN Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, AK Parti Elazığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, ELFED Onursal Başkanı Faik İçmeli, ELFED Genel Başkanı Kazım Gökhan Elgin, Yeditepe Üniversitesi Kurucusu ve İstanbul’un eski Belediye Başkanlarından Bedrettin Dalan, İstanbul’da faaliyet gösteren Elazığlı Dernekler, İstanbul’da yaşayan Elazığlılar ile davetliler katıldı.

Konserde kendine has tavrı, aynı zamanda tasavvufi anlayışı ile Türk Musiki Kültürü’nde ekol olan Harput Musiki’sinin türküleri, Muzaffer Ertürk, Hasan Öztürk ve Zülfü Demirtaş tarafından seslendirildi.

Konserin selamlama konuşmasını yapan ELFED Genel Başkanı, kültürel sürdürülebilirliğin önemine değinerek, ELFED olarak Elazığ Kültürüne her daim sahip çıkacaklarını ifade

ederken, “Biz Elâzığ olarak farkımızı koyacağız kültürümüze değerlerimize sahip çıkacağız. O yüzden de STK’ların çok önemi var. ELFED’te bunun en önemli kuruluşlardan birisi. Faik abiden biz bayrağı devraldık. Onun zamanından beri de şöyle bir geriye gidiyorum. Harput Senfoni Orkestrasını Cemal Reşit Rey’e getirmiştik. Elazığ Vakfı ile beraber. Yine Elâzığ Urfa Kerkük türkülerini İstanbul’da icra etmiştik. Bazen TRT türküyü açıyorum yeni bestelenen Elâzığ türküleri söyleniyor. O kadar hoşuma gidiyor ki onda da çok şükür imzamız var. Çok önemli organizasyonlara imza attığımızı düşünüyorum. Daha da atacağız” dedi.

İsminin ve soy isminin Elazığ’dan geldiğini belirten Yeditepe Üniversitesi Kurucusu Bedrettin Dalan, kendisini bir Elazığlı gibi hissettiğini kaydederken, “Benim adım Harput’tan geliyor. İmam Efendi hazretlerinin adı Osman Bedrettin hazretleri babam şeyhinin adını koymuş. Adım Harput’tan. Soyadım da soyadı kanunu çıktığında aile olarak oradaymışız. Dalan istasyonu Baskil’den sonraki ilk istasyonun adı. Bedrettin Dalan ikisi de Elâzığ. Eskişehir’de doğdum ama annem babam Elâzığ’da uzun süre kaldıkları için evde devamlı Elâzığ türküleri söylenirdi. Özellikle Köveng Yolları çaldığı zaman ağlarım. Çünkü insanın en çok sevdiği annesi babası olacak. Onları hatırlarım. Evde beraberce söylerlerdi. Onun için teşekküre gerek yok bu salon Elazığlıların salonudur” dedi.

ELFED Onursal Başkanı Faik İçmeli, 2013 yılından bu yana ELFED olarak büyük projelere imza attıklarını ve bu projeleri sürdüreceklerini belirtirken, “Bu salonun yabancısı değiliz Elazığ Kültür dayanışma derneği başkanlığım döneminde bu salonda 6-7 kez kürsü başı gecelerini yaptık. Sayın Başkanım Bedrettin Dalan bey bize açtı burayı. Ayrı bir projede Harput’tan Amerika’ya giden Elazığlıların izini sürdük. Ege üniversitesi Yeditepe Üniversitesi yine Bedrettin başkanımın önderliğinde çalışma yaptık. Elâzığ bir kültür medeniyet şehri. İstanbul gibi büyük bir metropolde de Elazığ’ı temsil etmek çok önemli. Bunu da en iyi şekilde değerli başkanım Kazım Gökhan Elgin ve yönetimi yapıyor. Kendilerini tebrik ediyorum. Allah yollarını açık etsin ELFED 2013 yılında kuruldu. Çok önemli projelere imza attı bu akşam da yeni bir tanesine imza atıyor” dedi.

Elazığ Kültür Ve Musiki Derneği Başkanı Abdülaziz Koç, projenin çıkış amacı ve süreci ile ilgili bilgiler vererek, desteklerinden dolayı ELFED’e teşekkür ederken, “Bu kadar kadim bir kültürün bu kadar önemli türkü havzasının çok az eserle ifade ediliyor olmasını anlamsız buluyorduk. Çok kıymetli Zülfü Demirtaş ağabeyimle beraber çok ciddi bir mutfak çalışmasından sonra 10 tane kültür bakanlığı ve TRT repertuvarına girmemiş 10 adette unutulmaya yüz tutmuş Harput türkülerini bir araya getirme

fırsatını bulduk. Bugün bu gala gecesinde bu sunumu yapmak için bizi her projede destekleyen ELFED başkanımız Kazım Gökhan Elgin ve tüm federasyon ekibimize tüm yönetim kurulumuza destekleri için ayrı ayrı teşekkür ediyorum" dedi.

Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korosu Ses Sanatçısı Zülfü Demirtaş, projeyi hazırlarken kendilerine destek olanlara teşekkür ederek, tem amaçlarının gelecek nesillere kültürlerini doğru bir şekilde aktarılması olduğunu kaydederken, "Burada isminden bahsedeceğim ağabeyim Sacid Cavşak gramofon tamircisidir kendisi iyi bir arşivi var. burada yararlandığım kişilerden birisi Sacid ağabey ama tıkandığımız zaman da değerli başkanımız bizim babamız biz baba diyoruz ona Bedrettin Dalan başkanımızın da arşivinden yararlandık. Bu eserleri sizlere kendi kültürümüze tanıtmak ve kayıt altına almak başka bir beklentimiz yok gayretimiz bu kültürün gelecek nesle doğru taşınması" dedi.

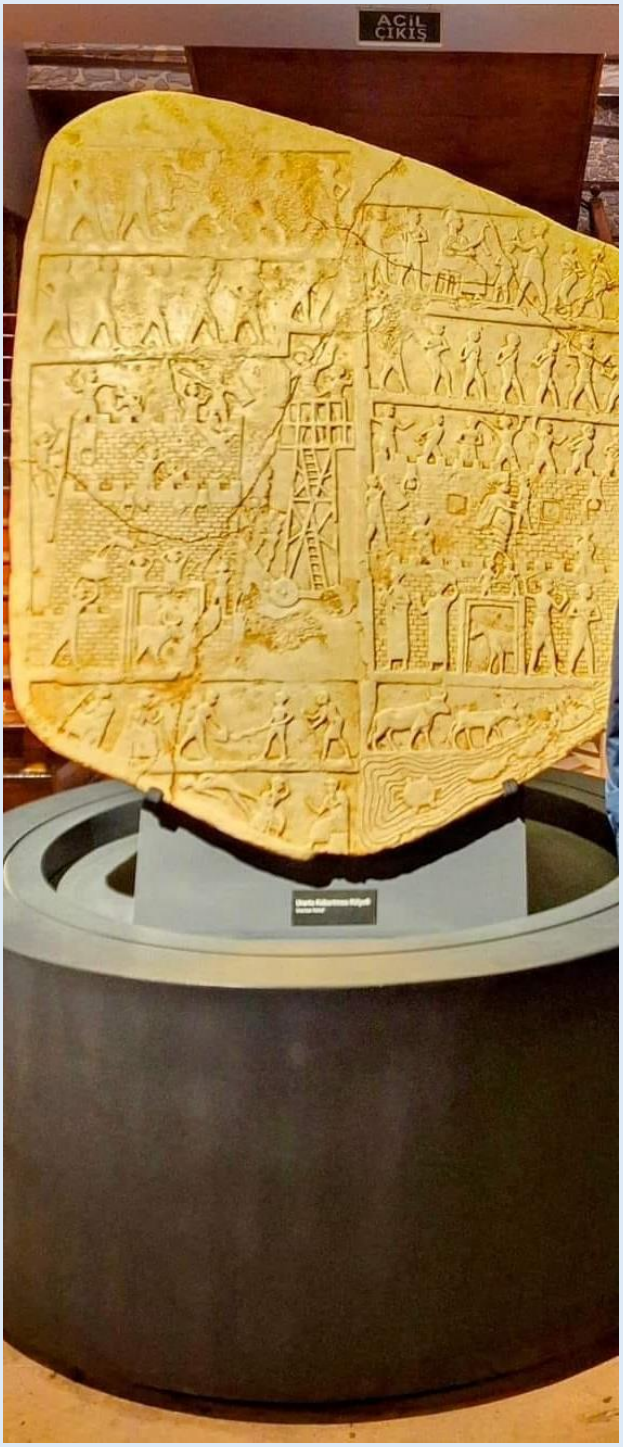
Konser kürsü konuşmalarının ardından Muzaffer Ertürk, Hasan Öztürk ve Zülfü Demirtaş

tarafından seslendirilen türküler ile devam etti.

Konserde Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korosu Ses Sanatçısı Gürkan Soran da konuk sanatçı olarak sahne aldı. Konser sonrası geceye katılan konuklar hep birlikte hatıra fotoğrafı çektirdikten sonra Elazığ Dik Halayı çektiler.

Harput Kabartması'nın Kopyası Sergileniyor

Harput'un geçmişine tanıklık eden 4000 yıllık 'Harput Kabartması' adı verilen taş tabletin kopyası Kent Müzesi'nde sergileniyor.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ Orman İşletme Müdürlüğü'nce 3 Mayıs 2016'da tarihi Harput Mahallesi Nevruz Ormanları mevkisinde yürütülen çalışma sırasında bulunan 2 metre 72 santimetre yüksekliğinde, 2 metre 25 santimetre genişliğinde olan ve 5 parçaya bölünmüş halde bulunan kabartma yapılan incelemeler sonrası ve restorasyon çalışmasının ardından Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi, teşhir salonuna yerleştirilmişti.

"Harput Kabartması" adı verilen eserin tarihinin günümüzden 4000 yıl öncesine dayandığı belirlendi. Böylelikle daha önce milattan önce birinci bin yıl olarak bilinen Harput yöresinin tarihi çok daha eskiye gitmişti.

18 Ağustos 2016 tarihinde Elazığ Emniyet Müdürlüğü'ne gerçekleştirilen bombalı saldırı sonrası ağır hasar alan Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi, yeniden ziyarete açılması için güçlendirme çalışmalarına başlanmıştı. Ancak 24 Ocak 2020 depreminde müzenin bir kez daha hasar alması nedeniyle güçlendirme çalışmaları da durdurulmuştu.

HARPUT KABARTMASI

Restorasyon çalışmasının ardından Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi, "Harput Kabartması" adı verilen eseri teşhir salonuna yerleştirilmişti. İlk incelemelere göre 2700 yıllık olduğu düşünülen kabartmanın üstündeki betimlemeler, hangi döneme ait olduğu konusunda uzmanlar arasında tartışma konusu olmuştu

Kabartmanın tam olarak hangi döneme ait olduğu bilinmiyordu ve hem Geç Hitit hem de Assur betimlemeleri taşıdığı söyleniyordu. Savaş sahnelerinin betimlenmiş olabileceği rölyefte tekerlekleri olan bir kule görülüyor. Rölyefin sağ alt tarafında ise yürüyen boğalar ile sualtında giden kaplumbağa ve balık betimleri bulunuyor. Rölyef üzerindeki betimlemelerin

ne anlama geldiğinin araştırılacağı belirtilmişti.
Eserin sahte olup olmadığı da tartışılan konular arasındaydı.
Daha sonra kabartmanın bulunduğu alanda kazı çalışmalarına başlanmıştı. Yürütülen kazı çalışmalarında, kabartmanın bulunduğu alan ve çevresinde birçok mimarı yapı katına rastlanmıştı.
Ayrıca yanmış bir tabakanın bulunması da buranın büyük bir yangın geçirmiş olduğunu gösterdi. Alanda yürütülen arkeolojik çalışmalarda amaç, bulunan kabartmanın ve mimari yapıların hangi döneme ait olduğunu belirleyebilmekti.

KOPYASI KENT MÜZESİ'NDE…

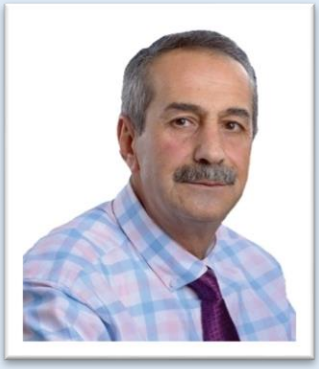
29 Ekim 2024 tarihinde açılışı gerçekleştirilen Kent Müzesi'nde, Harput tarihi için önemli olan Harput Kabartması'nın birebir kopyası sergileniyor.
Eski şehrin yeni şehre taşındığı ilk yıllarda, 1896 yılında dönemin Valisi Enis Paşa tarafından inşa edilen ve 1984 yılına kadar Elazığ Hükümet Konağı olarak kullanılan daha sonraki yıllarda ise Polis Karakolu, sergi ve galeri salonu son olarak da Elazığ Valiliği hizmet binası olarak kullanılan tescilli tarihi yapı, 2023 yılında başlatılan restorasyon, teşhir ve tanzim çalışmalarının ardından Kent Müzesi olarak düzenlendi.
Elazığ Valiliği ve Elazığ Belediyesi iş birliğiyle gerçekleştirilen çalışmalarla şehrin ruhunun yaşatıldığı bir mekan olarak düzenlenen iki katlı tarihi yapının zemin katında oluşturulan tematik galeride, Harput Kabartmasının kopyası sergileniyor.

KİTAP FUARLARININ ŞEHİRLERE YARARLARI

Kitap fuarları, kültürel hayatın önemli bir parçası olarak, bireyler ve toplumlar üzerinde çok yönlü etkiler yaratır. Her yıl milyonlarca insanın katılımıyla gerçekleşen bu etkinlikler, yalnızca kitapların sergilendiği bir alan olmaktan öte, bilgi, sanat ve fikirlerin paylaşıldığı bir platform olarak öne çıkar. Peki, kitap fuarlarının topluma sağladığı yararlar nelerdir?

Kitap fuarları, toplumun her kesimine bilgiye erişim fırsatı sunar. Farklı türdeki kitapların bir arada bulunması, bireylerin yeni ilgi alanları keşfetmesine ve bilgi birikimlerini artırmasına olanak tanır. Özellikle öğrenciler için bu tür etkinlikler, eğitici ve ufuk açıcı bir deneyimdir.

BİLAL CİVELEK

Ayrıca, uygun fiyatlı kitaplar sayesinde ekonomik zorluk yaşayan bireyler de kaliteli eserlere ulaşabilir.

Kitap fuarları, kitap okuma alışkanlığını yaygınlaştırmak adına güçlü bir araçtır. Renkli standlar, yazar söyleşileri ve atölyeler, kitaplarla olan ilişkiyi güçlendirir. Çocuklar ve gençler için düzenlenen özel etkinlikler, onların kitaplarla erken yaşta tanışmasına ve okuma sevgisi geliştirmesine yardımcı olur.

Bu fuarlar, kültürel çeşitliliği bir arada sunarak toplumun sanatsal ve edebi zenginliğini artırır. Farklı dillerde ve kültürlerde yazılmış eserler, bireylerin dünya görüşünü genişletir. Ayrıca, edebiyatın yanı sıra sanat, tarih ve bilim gibi farklı disiplinlerden kitapların tanıtılması, toplumun kültürel gelişimine katkı sağlar.

Kitap fuarları, yerel yazarların tanınmasına yardımcı olduğu gibi, uluslararası yayıncıları ve yazarları da bir araya getirerek kültürel bir köprü oluşturur. Bu etkinlikler sayesinde, yazarlar eserlerini geniş kitlelere ulaştırma fırsatı bulur, okuyucular ise farklı bakış açılarıyla tanışır.

Kitap fuarları, toplumsal bilinçlendirme kampanyalarına ev sahipliği yaparak sosyal konuların tartışılmasına olanak tanır. Çevre, insan hakları, eğitim gibi evrensel sorunlar, fuarlarda ele alınarak toplumun bu konulardaki farkındalığı artırılır. Ayrıca, fuarlar aracılığıyla okullara ve kütüphanelere kitap bağışları yapılabilir, böylece dayanışma duygusu pekişir.

Kitap fuarları, yalnızca kültürel değil, ekonomik olarak da fayda sağlar. Yayıncılar, yazarlar ve kitapçılar için önemli bir satış ve tanıtım platformu sunarken, ziyaretçiler için sosyal bir etkinlik alanı oluşturur. Bu tür organizasyonlar, aynı zamanda yerel işletmelerin de hareketlenmesine katkıda bulunur.

Kitap fuarları, yazarların okuyucularıyla birebir iletişim kurabileceği nadir etkinliklerdendir. İmza günleri, söyleşiler ve paneller, okuyucuların eserlerin arka planını öğrenmesine ve yazarlarla bağ kurmasına olanak tanır. Bu tür etkileşimler, kitaplara olan ilgiyi ve bağlılığı artırır.

Kitap fuarları, toplumun bilgiye, sanata ve kültüre olan erişimini kolaylaştırarak bireylerin entelektüel gelişimine katkı sağlar. Ayrıca, farklı kesimleri bir araya getirerek toplumsal dayanışmayı güçlendirir. Bu nedenle, kitap fuarlarına katılımı teşvik etmek ve bu tür etkinlikleri desteklemek, hem bireysel hem de toplumsal gelişim açısından büyük önem taşımaktadır.

Kitapla buluşan bir toplum, geleceğe daha aydınlık bir şekilde ilerleyecektir

VEFAT BAŞSAĞLIĞI

Uzun bir süredir tedavi gören Değerli Yazarımız Bilal Civelek'in ağabeyi Hafız Mehmet Civelek Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.
Merhuma Allah'tan rahmet, Civelek Ailesine başsağlığı dileriz.
Çaydaçıra Dergisi

VEON Elazığ Girişimciler Birliği'nden Lahey Belediyesi ile Tanıtım Etkinliği…

Elazığ, Lahey'de tanıtılacak

İLHAN KILIÇ

ÇAYDAÇIRA/HOLLANDA

Hollanda Elazığ Girişimciler Derneği (VEON) heyeti, 11 Kasım 2024 tarihinde Lahey Belediye Binası'nda düzenlenen bir tanıtım etkinliğinde Lahey Belediyesi yetkilileriyle bir araya geldi. Etkinlikte, KOBİ, Çalışma ve Katılım belediye başkanı yardımcısı Nur Icar'ın yanı sıra VEON Genel Başkan Yardımcıları Özcan Gül ve Zülküf Yılmaz, Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Kaynak, Yönetimi Denetleme Komisyon Üyeleri (RVC) Başkanı Resul Özdemir, RVC üyesi Zülküf Bildirici ve Sekreter Mustafa Özcan da hazır bulundu.

Bu toplantı, VEON üyeleri ile Lahey Belediyesi arasında güçlü ve sürdürülebilir bir bağ kurulması yolunda önemli bir adım olarak değerlendirildi. Toplantıda, derneğin faaliyetleri tanıtıldı; ayrıca, istihdam ve bölgesel kültürel girişimler gibi konularda iş birliği olanakları ele alındı. VEON heyeti, Lahey Belediyesi ile uzun vadeli ve verimli bir ortaklık kurmayı arzuladıklarını belirtti.

Toplantının devamı niteliğinde, VEON heyeti 23 Ocak 2025'te düzenlenecek resepsiyon için Belediye başkan yardımcısı Nur Icar ve Lahey Belediye Başkanı Jan van Zanen'i davet etti. Bu etkinlikte Lahey'deki girişimcilerin geleceğine yönelik iş birliği fırsatlarının daha kapsamlı şekilde ele alınması planlanıyor.

VEON Elazığ Girişimciler Derneği, etkinlikleri ve gelişmeleri hakkında bilgi almak isteyenler VEON sosyal medya sayfalarından takip edebilirler.

8 KÖŞELİ ŞAPKA: 8 KÖŞELİ TÜRK YILDIZINI BAŞININ ÜSTÜNDE TAŞIYAN ŞEHİR ELAZIĞ…

2000 Yıldan fazla tarihsel sürece sahip olan TÜRK devlet sistemi, belirgin olan bazı simge ve kodlara sahiptir. Bunlardan en önemlisi hiç şüphesiz Selçuklu devletinin kullanmış olduğu ve TÜRK yıldızı olarak ta ifade edilen 8 köşeli Selçuklu yıldızıdır. Özellikle Orta Asya'da bulunan Türk devletleri başta olmak üzere Türkistan'dan Balkanlara kadar olan topraklarda birçok tarihi eserlerde 8 köşeli yıldız sembolünü rahatlıkla görebiliriz. Günümüzde Türk polis teşkilatı armasından Mescidi Aksa'ya kadar 8 köşeli Türk yıldızını görmekteyiz. Bu sembol Türk devlet tarihi içerisinde her daim kullanılarak Türklerin en önemli simgesi olmuştur. İç içe geçen ve iki kareden oluşan Selçuklu yıldızının her bir ucu bir erdemi simgeler. Bunlar sırasıyla merhamet, şefkat, sabretmek, doğruluk, sır tutmak, sadakat, cömertlik, rabbine şükretmektir. Sekiz köşeli yıldızın bir başka anlamı da zaferdir. Dört ana yön ve dört arayönü bünyesinde toplayan sekiz köşe her bir yönüyle girişilen bütün işlerde zafer kazanılacağı anlamını da taşımaktadır. İki karenin birbiri üzerinde 45 derece döndürülmesi ile oluşan 8 köşeli Selçuklu yıldızındaki iki kare iki farklı dünyaya atıfta bulunur; bu karelerden biri maddi dünyayı, diğeri ise manevi olanını ifade etmektedir.

GÜRKAN ÖZENSOY

Sekiz köşeli Türk yıldızı Elazığ ili kültür coğrafyasında ise geniş yer tutmuştur. Elâzığ ili Baskil ilçesi Şeyh Hasan köyündeki 800 yıllık tarihi mezarlıkta yer alan 8 köşeli Türk yıldızlı motiflerin bulunması Türk kültür izlerinin buradaki en önemli varlığıdır. Bunun dışında şehrimizde birçok cami, kümbet gibi tarihi eserlerde 8 köşeli Türk yıldızı izine rastlanılmaktadır. Tarihi varlıkların dışında Elazığ ilinde sıklıklar kullanılan 8 köşeli şapka gelenekten geleceğe hala devam etmektedir. Bu şapkamız günlük yaşamımız ile beraber düğünlerde, geleneksel gecelerde ve musiki sohbetlerinde de giyilmektedir. Türk tarihinin ve Türk kültürünün en önemli simgelerinden olan 8 köşeli Selçuklu Türk yıldızı motifini Elazığ halkı her daim "başımın üstünde yeri var" diyerek günlük yaşamında da kullanmaktadır.

HARPUT'TA EVLER

Harput'ta damlar olmazsa olmaz alanlardandır ve bu damlar yaz aylarında halkın uyuduğu, kış aylarında ise kış erzaklarının kurutulduğu alanlardır. Harput'ta coğrafik şartlar sebebi ile beslenmenin ve barınmanın nasıl şekillendiğinin en güzel örneği yine Harput evleridir. Harput çok az düzlüğe sahip olmakla birlikte Harput evleri birçok azık kış aylarına ayarlanması için ideal yerler olarak görülmüştür. Son zamanlarda da inanç turizmi, kültür turizmi, gastronomi turizmi vd. alanlarda da turistlerin en önemli uğrak yerlerinde biri olmuştur.

EKİM-KASIM aylarında yapılan bir çok fuar ve etkinlik ile de şehrimizin tanıtımı noktasında büyük aşamalara gelindi, devamını da artarak devam etmesini diliyoruz, HAZAR ŞİİR AKŞAMLARI programlarının da en iyi şekilde ilimiz tanıtımına katkı sağlaması dileklerimle her şey gönlünüzce olsun kalın sağlıcakla saygıdeğer hemşerilerim.

Elazığ'ın ilk kadın ehliyet sahibi:

AFET ÇAĞLAYAN

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

2016 Yılı'nda Elazığ'da cinayete kurban giden Emekli Öğretmen Afet Çağlayan, 1968 Yılı'nda Elazığ'da ilk ehliyet olan kadın sürücü oldu.

İLK BAYAN EHLİYET SAHİBİ

Elazığ Öğretmen Okulu mezunu Afet Çağlayan, 22 yaşında ehliyet alarak ilk ehliyet alan kadın olma hüviyetini kazandı.

Dumlupınar İlkokulu'nda öğretmenlik yapan Afet Hanım, 1968 yılında ilk olarak kendi özel şoförleri olan Bayram Efendi'den sürüş dersleri aldı. O dönem Kolordunun bulunduğu arazide ve Fırat Üniversitesi'nin bulunduğu arazinin arkasında sürüş dersleri alan Afet Hanım, aynı yıl Emniyet Müdürlüğü'nün açmış olduğu sürücü sınavlarına girdi. Afet Hanım, trafik kurallarını da o dönem Elazığ'da görev yapan Komiser Kemal Bey'den almıştı. İlk önce yazılı sınava giren ve başarılı olan Afet Hanım, direksiyon sınavlarının ilkinde heyecanından ötürü başarılı olamadı. Afet Hanım direksiyon sınavını dördüncü girişinde geçerek, ehliyet almaya hak kazandı.

İlk arabası Anadolu ile sınava giren Afet Hanım, 23 AF 700 plakalı Anadolu'yu tam 21 sene kullandı. Önce yazılı bir belge alan Afet Hanım'a 6 Mayıs 1970 tarihinde resmi ehliyeti verildi.

Elazığ'ın ilk kadın sürücülerinden olan Afet Hanım, Elazığ'da da ilgi odağı olarak, bayanların önünü açtı. Afet Hanım, hayatı boyunca hiç kaza yapmamıştır.

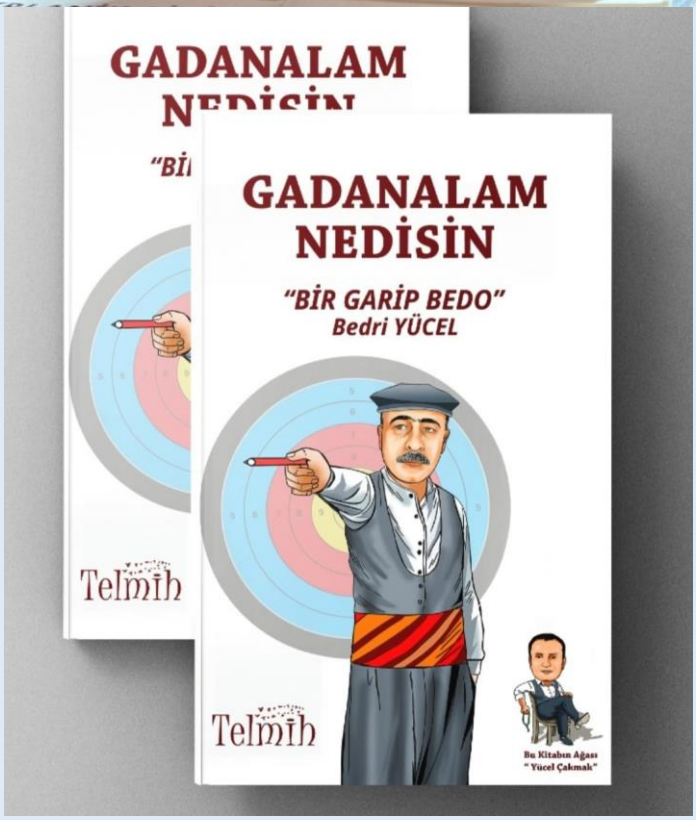
AFET HANIM CİNAYETE KURBAN OLDU

Emekli öğretmen Afet Çağlayan, 29 Mart 2016 tarihinde Nailbey Mahallesi'ndeki evinde, bıçaklanarak öldürülmüş olarak bulundu.

Tarihçi Yazar Sedat Çağlayan, ablası Afet Çağlayan'dan uzun süre haber alamayınca evine gitti, ancak kapıyı açan olmayınca çilingirle kapıyı açtırdığında, ablasının cesediyle karşılaştı. Evinde göğüs bölgesinden çok sayıda bıçak darbesiyle öldürülen 76 yaşındaki emekli öğretmen Afet Çağlayan'ın katil zanlısı cinayetten 24 saat sonra yakalandı. Zanlının evde bulunan yaklaşık 500 bin TL'lik ziynet eşyasından 100 bin TL'lik kısmını aldığını, panikle evden kaçtığını, apartmanda ve çevredeki güvenlik kameralarından tespit etti. Akşam saatlerinde Afet Çağlayan'ın kolundan aldığı Trabzon hasırı bileziği bozdurmaya giden 26 yaşındaki Ersan B., ekipler tarafından kuyumcular çevresinde gözaltına alındı.

Yücel'den "Gadanalam Nedisin" kitabı…

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Dergimiz yazarlarından 'Bir Garip Bedo' mahlaslı Bedri Yücel ilk kitabı 'Gındırlanik Gidik'ten sonra 2. kitabı 'Gadanalam Nedisin' Elazığ 5. Kitap Fuar'ında okuyucularıyla buluştu.

İlk yazısı 2003 yılında Aksata dergisinde yayınlanan Bedri Yücel, daha sonra 2020 yılından itibaren Dındik Dergisi, Turan Gazetesi ve Çaydaçıra dergisinde köşe yazmayı sürdürdü. 'Bir Garip Bedo' mahlası ile yazılarını okuyucularıyla buluşturan Bedri Yücel, ilk kitabı 'Gındırlanik Gidik' ile okuyucularıyla ilk kez buluşmanın heyecanını yaşamış, yazdığı kitaba 7'den 70'e herkesin ilgi göstermesinden duyduğu memnuniyeti dile getirerek, "İlk kitabıma gösterilen ilgi gerçekten mutluluk vericiydi. Her kesimde ilgi vardı ve bu beni ziyadesiyle memnun etmişti. Şehrimizde son 3 yıl içerisinde meydana gelen olaylara mizahi bir bakış ve yorumlar katarak yazdığım 'Gındırlanik Gidik' isimli kitabımın ardından ikinci kitabım 'Gadanalam Nedisin' Elazığ Kitap Fuarı'nda okuyucularımızla buluşmaya devam ediyoruz'' dedi. İlk kitabıyla 2020 ve 2023 yılları arasındaki anıları ve Elazığ'ın gündeminde yer alan olayları mizahi bir dille kaleme alan Bedri Yücel, ikinci kitabında da yine köşe yazılarına yer veriyor. İlk kitabında okuyuculardan büyük bir destek aldığını belirten Bedri Yücel, "Benim çevremde, arkadaşlarım genelde köşe yazarları, kitap yazarları, şairler... Bunların çoğunun kitabı var. Elâzığ'ın kültürü ile ilgili kitaplar

ya da şiir kitapları bulunuyor. Arkadaşlarım bana ‘Kitapsız’ diye takılıyorlardı. Bu sözün etkisiyle ilk kitabımı çıkardım. Yine arkadaşlarımın teşvikleriyle ikinci kitabımızı da hazırladık. Yine mahali bir deyimimiz olan ‘Gadanalam Nedisin’ ismini kitabımızın ismini yaptık.

Kitabımızın içeriğine gelirsek; 2023 ve 2024 yılları arasında Elazığ’da meydana gelen siyasi sosyal kültürel olayları mizahi olarak işledik. Turan Gazetesi
Dındik Mizah Dergisi ve Çaydaçıra Dergisi’nde yer alan yazılarımız yer almaktadır.” dedi.

Çeşitli gazete ve dergilerde köşe yazarlığı yapan Yücel şu anda da Elazığ’da haftalık bir gazetede ve Çaaydaçıra dergisinde yazmaya devam ediyor.

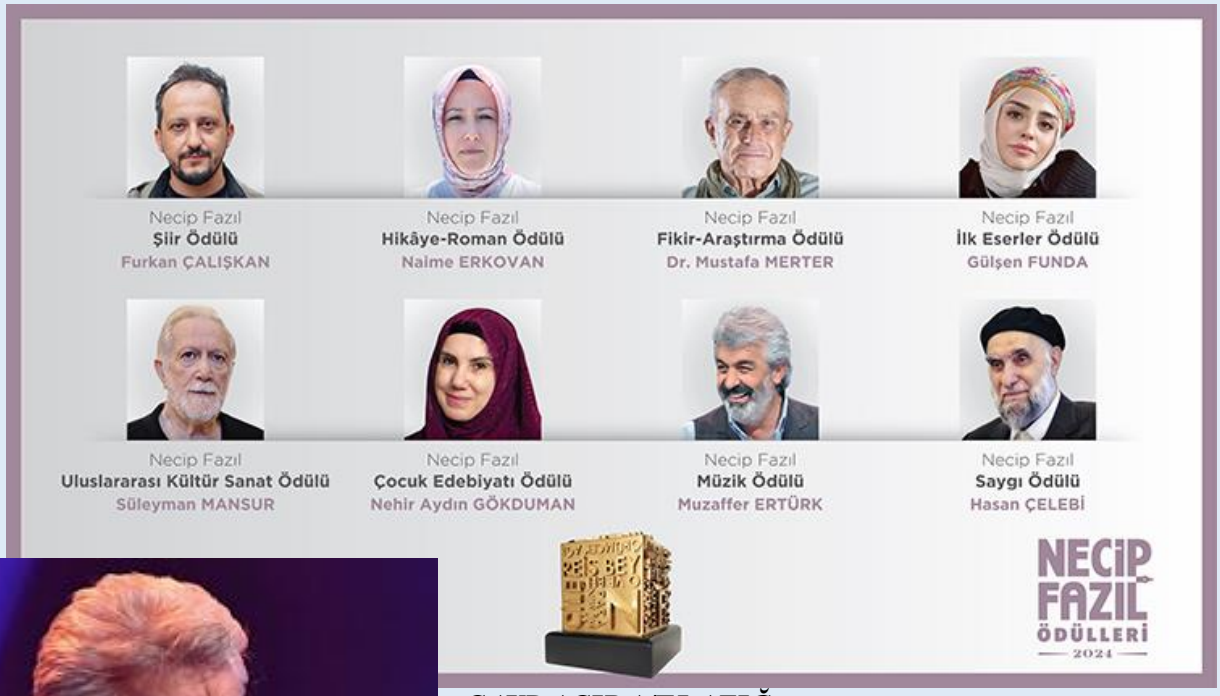
Bedri Yücel kimdir?

1964 yılında Elazığ’ın Kesrik Köyü’nde doğdu. İlkokulu İzmir’de, ortaokulu ve liseyi Elazığ’da okudu. 1987 yılında Konya Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nden mezun oldu. 1990 yılında vatani görevini yaptıktan sonra baba mesleği sarraflığı halen sürdürmektedir. İlk yazısı 2003 yılında AKSATA Dergisi’nde çıkarken, 2020 yılında Dındik Mizah Dergisi’nde ve 2021 yılında ise Turan Gazetesi’nde “Bir Garip Bedo” mahlasıyla fıkra yazıları yazmaktadır. Ayrıca Çaydaçıra Dergisi’nde araştırma ve kültürel yazıları yayınlanmaktadır.

Necip Fazıl Ödülleri'nin 2024 yılı kazananları açıklandı.

Muzaffer Ertürk'e Müzik Ödülü

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Cumhuriyet tarihinin en önemli edebiyatçı ve fikir adamlarından Üstat Necip Fazıl'ın manevi ve kültürel mirasını yaşatmak amacıyla Star Gazetesi tarafından düzenlenen Necip Fazıl Ödülleri'nin 2024 yılı kazananları açıklandı. Kültür ve sanat dünyasında büyük yankı uyandıran ve bu sene 11'incisi düzenlenen Necip Fazıl Ödülleri'nde 8 ayrı dalda 8 isim ödüle layık görüldü.

M. Fatih Andı, Turan Karataş, Ahmet Murat Özel, Necip Tosun, Aykut Ertuğrul ve Melike Günyüz'den oluşan jürinin aldığı kararlar neticesinde 2024 Necip Fazıl Ödülleri'ne layık görülen isimler şöyle:

NECİP FAZIL ÖDÜLLERİ 2024

Necip Fazıl Müzik Ödülü: Muzaffer Ertürk
Necip Fazıl Şiir Ödülü: Furkan Çalışkan
Necip Fazıl Hikâye-Roman Ödülü: Naime Erkovan
Necip Fazıl Fikir-Araştırma Ödülü: Dr. Mustafa Merter
Necip Fazıl İlk Eserler Ödülü: Gülşen Funda
Necip Fazıl Uluslararası Kültür Sanat Ödülü: Süleyman Mansur
Necip Fazıl Çocuk Edebiyatı Ödülü: Nehir Aydın Gökduman
Necip Fazıl Saygı Ödülü: Hasan Çelebi

ÖDÜL GEREKÇELERİ

Muzaffer Ertürk, Türk halk müziğine verdiği emek, Harput musikisinin klasik eserlerini gün ışığına çıkarma çalışmaları, kendine özgü icrası ve TRT'de yaptığı "Bergüzar" ve "Dem Bu Dem" programlarıyla türkülerimizi yaşatma gayretleri nedeniyle Necip Fazıl Müzik Ödülü'ne layık görülmüştür.

KÜLTÜR ŞEHRİ OLMAK

Bir zamanlar doğunun Paris'i olarak adlandırılan Elazığ'ımızın maalesef son yirmi yıldır üzerine ölü torağı serpilmişçesine kendi kültürel değerlerinden uzaklaşmasına ve yozlaşmasına hep birlikte şahit olmak zorunda kaldık.

Belli mahfillerin dışında adeta uzlete çekilen, hayatın her aşamasında kendini gösteren, ben buradayım diyen ve Elazığ'ı Elazığ yapan kültürel değerlerimiz yok olmanın eşiğinde.

Mahalle kültürünün site kültürüne, sokak kültürünün bilgisayar kültürüne, arkadaşlık ilişkilerinin çıkar ilişkilerine evrildiği çağda bizi biz yapan değerlerimizi birer birer kaybediyor olmanın sancısını hâlâ daha belli insanlar duyuyor olsa da çok yakın gelecekte toplumun birçok katmanın aynı sancıyı hissedeceği ve yakınacağı zamanları yaşıyoruz.

AHMET TAHİR ERDEM

Toplumları ayakta tutan en önemli olgu olan adaletten sapıp, liyakat ve ehliyeti hiçe sayarak **"ben yaptım oldu"** anlayışıyla, balığı uçmaya, kuşu yüzmeye zorlayarak başarı beklediğimiz insanların bizleri getirebileceği noktaya geldik maalesef.

Şehrimizin yetiştirdiği ve alanlarında cidden marka isimleri sahiplenen yokken, yaptıkları **"dandik"** iş ve eylemlerle geçici gündem olmayı başaran isimler ise el üstünde gezdiriliyor.

"Kültür Şehri Elazığ" mottosuna gerçekten inanıyorsak bu olgunun altını dolduracak işlere de imza atmak gerekir. Sadece biri iki örnekle yapılıp, yapılmayanları yazmak bile ne kadar kültür sever olduğumuzu anlatmaya yeter.

Türkiye'nin yaşayan tek mahalli mizah dergisi **"Dındik"** üç beş liyakatsız insanın egosuna kurban edildi. Çıkaran ekibin tamamının ücretsiz yazıp çizdiği hatta üstüne ceplerinden para harcadığı bu dergi, **Saçlı Deli Hafız**'ın hiciv kültürünün günümüz iz düşümüydü oysa.

Prof. Dr. Ahmet Karataş hocamız, rahmetli İshak Sunguroğlu'ndan sonra ilk kez bu kadar derli toplu kültürel değerlerimizi ve tarihimizi araştıran ve yazan ilk isim.

Prof. Dr. Naci Görür hocamız Jeoloji biliminde marka bir isim. Depremler konusunda yaptığı açıklamalar tüm toplum tarafından ciddiye alınıyor ve idareler danışmanlık almak için bir birileriyle yarıştığı kişi.

"Marifet iltifata tabidir" sözünü yanlış anlamış olmalıyız ki bu isimlerin ve eylemlerin bizim için hiçbir kıymeti harbîyesi olmadı. **"Dındik"** dergisi kapanmak zorunda kaldı. **Ahmet** ve **Naci** hocalarımızın esamisi okunmuyor.

Keza bu satırları okuduğunuz **"Çayda Çıra"** dergisi sadece Yücel Bey'in üstün gayretleriyle ortaya koyuluyor. Tamamen kendi çabası ve maddi gücüyle, gidebildiği yere kadar.

Gönül isterdi ki, geçmişte bir kültür şehri olan, Elâzığ, bu kültürel olay ve insanları el üstünde taşısın. Bu insanların hiçbir bedel beklemeden yaptıkları işleri taltif etsin, sahiplensin ve bulundukları noktadan bir adım öteye taşısın.

Kültür şehri olmak, maddi güçten önce bilgi ve birikim ister, gönüllü ve istekli insan ister, kendine uygun mecra ister bizde bunları hepsi var ama bunlara sahip çıkacak kişiler maalesef güzel atlara binip uzaklara gittiler.

REKLAMLARINIZ İÇİN
0553 253 30 90 ARAYINIZ...

Palu Ağzı Kitaplaştırıldı

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığlı Yazarlar Süleyman Yapıcı ile Bekir Ali Demirel'in birlikte hazırlayıp kaleme aldığı "Palu Merkezi Ağzı Söz Varlığı ve Lügatı", kitapları 2 cilt halinde yayınlandı.

Yazar Süleyman Yapıcı, ilimiz, ilçemiz ve bölgemizle ilgili yayımlanmış eserlerine bir yenisini daha ilave etti. Bu çalışmanın kendi alanında kapsamlı bir şekilde bir ilk olduğunu ifade eden Süleyman Yapıcı, kitapla ilgili şu bilgileri verdi:

"Hazırladığımız bu kitap, "Palu Merkez Ağzı Söz Varlığı ve Lügatı" adlı çalışmamız birinci kitap, "Palu Merkezi Ağzı Ses ve Biçim Bilgisi" çalışmamız ise ikinci kitap olmak üzere 2 ciltten oluşmaktadır. Kitaplarımız büyük boy (16x24), ve toplam 848 sayfadan oluşmaktadır. Bu çalışmamız, 2012 yılında saha araştırmasıyla başlayan bu süreç bugüne kadar kesintisiz olarak devam etmiş ve 2024 yılında basımıyla birlikte 12 yıl sürmüştür. Çalışmalardan amaç, kısmen de olsa halâ yaşamakta olan Palu ağzını, kaybolmadan önce söz varlığı, ses ve biçim özellikleri ile yazıya dökmekti. Çalışmamızın alanı, Palu kent merkezi ve bağlı üç yerleşmede yaşayan 50 yaş üstü grupla sınırlandırılmıştır. Sorgulama işlemi, 50 yaş üstü gruplarla bazen Dernek (Elazığ, Palu-Der) binasında, bazen Palu'da bir çayhanede erkeklerle veya evlerde kadınlarla gerçekleştirilmiştir.

Gurup çalışmaları, çoğu zaman zincirleme çağrışımlara neden olmuş, bu uygulama, birçok eski kelimeye ulaşmayı sağlamıştır.

Çalışmalarımızda, Palu ağzı ile yazılmış bir esere erişemedik. Sözlü kaynakların önemli bir bölümünü yaşlı ev hanımları oluşturmuştur. Buna sebep, Osmanlı alfabesi ile okur-yazar olmaları veya ümmi olup okuryazar olmamaları, yazı dilini bilmemeleri ve dış dünya ile temaslarının çok düşük seviyede olması ve subjektif yönelmelere girmemeleri, daha doğrusu girememeleri sonucu Palu ağzı bozulmadan bunlar sayesinde varlığını sürdürmüştür. Nitekim unutulmaya yüz tutmuş eski kelimelerin büyük bir bölümü bu kesimden gelmiştir.

SÜLEYMAN YAPICI

BEKİR ALİ DEMİREL

Elde edilen bilgiler, çalışmaların sürdüğü uzun zaman içerisinde kaynak kişilerin ve bunlar dışındaki Palululların sürekli bilgi aktarmaları ile oluştu. Elde edilen bilgilerin geçerliliği, Türkiye'de ve Türki Cumhuriyetlerde yayınlanmış, sözlük, lügat, deyim, terim ve ağızlardan oluşan 250 çeşit kaynaklar taranarak ayrıca sorgulanmıştır." dedi.

Kitabın içeriği hakkında bilgi veren Yazar Yapıcı, "Bu çalışmanın sonucunda birinci kitapta; 875 lâkap, 211 çeşitli yer ve mevki adları,639 atasözleri, 325 dualar-beddualar, 3406 deyimler ve birleşik fiiller, 416 avcılık terimleri, 199 oyun terim ve deyimleri, 8264 sözlük olmak üzere toplam 14335 madde başı yer almış olup 'Palu Merkezi Söz Varlığı' kitabını oluşturdu.

İkinci kitabımız olan "Palu Merkez Ağzı Ses ve Biçim Bilgisi", birinci kitabımız olan "Palu Merkezi Ağzı Söz Varlığı ve Lügatı" adlı eserin ışığında Bekir Ali Demirel tarafından kaleme alınmıştır.

Bu eserde, ayrıca Eski Türkçede mevcut olup ölçünlü dilde kullanılmayan bazı ünlü ve ünsüzlerin (á, é; ġ, ħ, í, n͡g, u͡v.) Palu Ağzında halâ yaşayan sesler olduğunu ortaya koymaktadır.

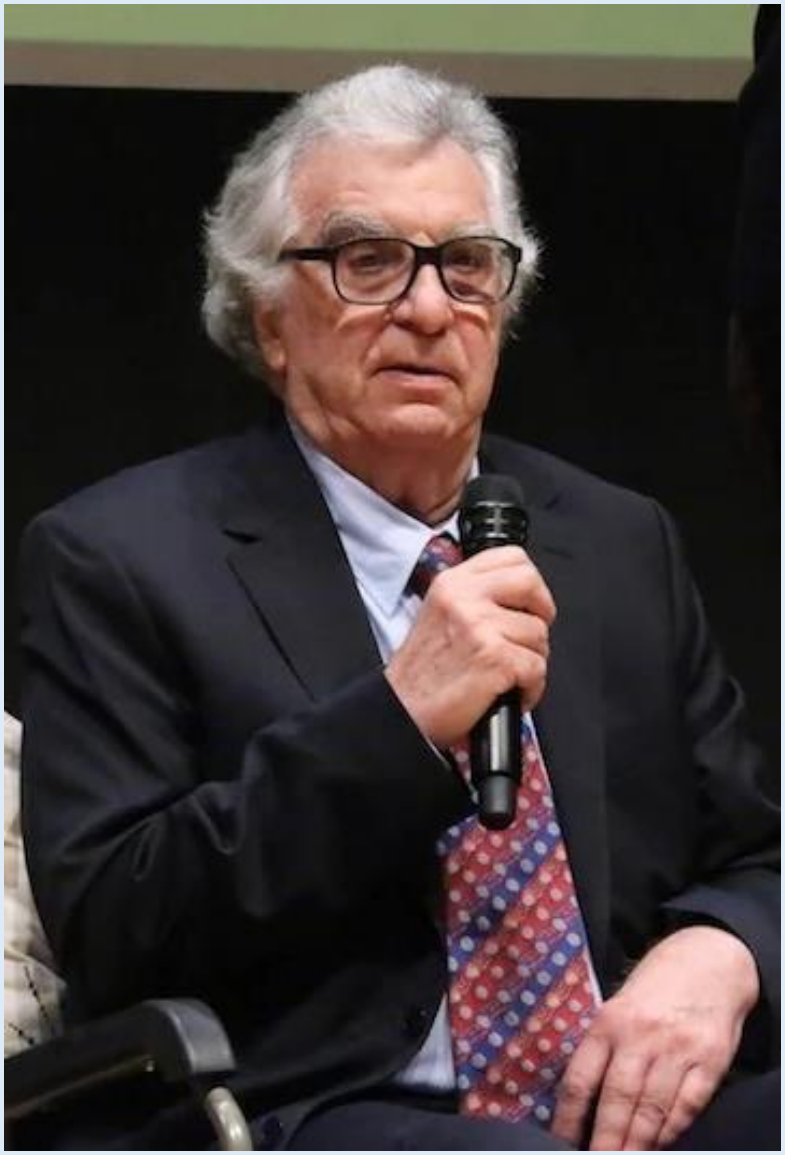
Palu ağzı, bu çalışmanın sonunda ise metinlerle örneklendirilmiştir.

Eserin Türk dilbilimi ile etimolojisine ve yapılacak ağız çalışmalarına önemli katkılarının olacağı kanaatindeyiz.

Eserin ortaya çıkmasında emeği geçen kaynak kişilere; kelime, deyim, atasözü gönderen ülkemizin çeşitli yörelerinde yaşayan, eserin basımında katkı sunan tüm Palululara teşekkürlerimizi sunuyoruz." dedi.

REKLAMLARINIZ İÇİN
0553 253 30 90
ARAYINIZ...

Prof. Dr. Sami Şekeroğlu Vefat Etti

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (MSGSÜ) Sinema Televizyon Bölümü kurucularından Prof. Dr. Sami Şekeroğlu, 87 yaşında İstanbul'da hayatını kaybetti.

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Türk sinemasının arşivlenmesinde ve birçok filmin restore edilmesinde büyük emeği bulunan, MSGSÜ Sinema Televizyonu Bölümü kurucularından Prof. Dr. Sami Şekeroğlu, 25 Kasım 2024 tarihinde hayatını kaybetti.

ŞEKEROĞLU KİMDİR?

Şekeroğlu, 26 Şubat 1937'de Elazığ'da dünyaya geldi, ilkokulu Hüseynik'te, ortaokulu Elazığ ve Ankara'da, lise öğrenimini Elazığ Lisesinde tamamladı. Lisede tiyatro ve sanatla ilgilenmeye başlayan Şekeroğlu, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisine kabul edilerek Yüksek Resim Bölümünde eğitim aldı. Üniversite hayatında önemli sanatçılardan da dersler alan Şekeroğlu, 1985'de doçent, 1987'de profesör oldu, 1988 - 1996 arasında MSGSÜ Rektör Yardımcısı, 1996 - 1999 arasında MSGSÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı olarak görev yaptı.

Şekeroğlu, 1969'da kurduğu "Türk Film Arşivi"ni Devlet Güzel Sanatlar Akademisine, bugünkü adıyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesine devrederek, aynı yıl "Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Film Arşivi"ni kurdu. Film Arşivi'yle uluslararası alanda da tanınırlık kazanan Şekeroğlu, 1973'te Uluslararası Film Arşivleri Federasyonu'nun asil üyesi oldu. 1974'te Türkiye'de sinema eğitimi veren ilk kurumlarından biri olan MSGSÜ Sinema - TV Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde Türkiye'nin ilk sinema müzesini kurarak eğitim çalışmalarına öncülük etti.

"Toprak Adamları" adlı kısa filmiyle 1985'te Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Ödülü'nü kazanan sanatçı, 2023 yılında ise sinema alanındaki katkıları nedeniyle Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'ne layık görüldü. Şekeroğlu, vefatından önce de MSGSÜ Sinema-TV Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü ve MSGSÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-TV Bölümü Başkanlığı görevlerini yürütmekteydi.

Hülya Murat'tan ilk kitap heyecanı...

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Emekli Edebiyat öğretmeni Hülya Murat'ın kaleme aldığı, ilk kitabı "Bir Hülyadır Yaşamak" Elazığ 5. Kitap fuarında okuyucusu ile buluştu. İlk kitap heyecanını yaşayan Hülya Murat kitabın öyküsünü şöyle dile getirdi:

"23 yıllık öğretmenlik yaşamım İl dışında ve Elazığ'daki okullarda Edebiyat öğretmenliği görevinde bulunarak geçti. Elazığ'da görev yaptığım süre içerisinde edebiyatı çok sevdiğimden gazetelerde köşe yazıları yazdım. Emekli olduktan sonra öğrencimin önerisi ve desteği doğrultusunda kitap yazma fikri bende oluştu."

Kitabını anne ve babasına ithafen yazdığını ifade eden Murat, "Ben babamı çok küçük yaşta baba diyemeden kaybettim. Ondan dolayı o özlemle annemi, babamı anmak adına da kitabımdan kesitler verdik. Ve kitabımızı 5 inci Kitap fuarında okuyucularla buluşturduk. Umarım okuyucular beğenir. Masum yürekli öğrencilerimin hep isteğiydi yazılarımı bir bütün halinde okumak. Ne yazdıysam, kalbimin diliyle, kalemin samimiyetiyle yazdım." dedi.

ÇOCUK MUSAHİP

Kar henüz yerde yatarken ve bakınca masum, dokununca zulüm yansıtırken bir şubat zamanı zemheride ben o sırada evimde soba başında çocuksu düşlerimle televizyon izliyordum. Oldum olası rahmetli Kemal Sunal ve tayfasının hayranıydım. Zaten benim kuşağın o elleri öpülesi adamları da sevmeme gibi bir lüksleri de olamazdı. Bu tayfa aslında hayatın acı gerçek yönlerini bize gırgır ve şamatayla yüzümüze çarpıyordu. Tayfası derken hayatı gırgıra alıp ders veren tüm komedyen sanatçılardan bahsediyorum. Sanırım **topal ayın ilk günü yani şubat bir akşamı** tek kanal televizyon yeni icat edilmişti. Akşam saat altı veya yedi açılarak On ikide kazanırdı. Saat On gibi yine Türk filmi izliyordum.

İRFAN KARABULUT

Annemlerde çocuğunu evlendiren komşunun düğün öncesi **kına gecesine** davetliydiler. Ve ben çocuk aklımla o akşam ki sinemayı kınaya tercih etmiştim. **Kına gecesi kız evinin önünde ve kadın erkek katılımıyla çok kalabalık olurdu.** Nasılsa film biter öyle giderim dediysem de sonradan geç olduğu için gitmedim. Vakit hayli ilerlemiş gece yarısına ramak bir saatte kapı çalındı ve gelen annemdi. Çok sevinçli olduğu her halinden belli oluyordu. Bana müjdesi olduğunu bir solukta söyledi**. Kına gecesine katılmam gerektiğini, damada musahip olmam için bizzat götürmeye geldiğini söyledi.** Ben şaşırdım ki ne şaşırmak. **Bizde musahiplik çok özel ve güzeldir, çocukta olsak özenirdik.** Büyüklük taslayıp gururlanır dururduk. **'Vay be musahip olmuşlar!'** Diye hayretle imrenerek baktığımız çok fazla kişi vardı yaşantımızda. Neyse lafı dolandırıp uzatmadan konuya gireyim artık.

Efendiimm bizim komşu oğlu meğerse teyzesinin kızıyla daha evvel nişanlanmış ben bunu hatırlamıyorum. Ama kızın gönlü hiç yokmuş. Kızı kaç kez istemeye gittiklerini de bilmiyorum. Ama bildiğim tek şey kızı zorla bu çocuğa vermeleriydi. Neyse devam edeyim **sürpriz musahip** oluşuma. Kına gecesi kimi ve nasıl musahip yapmışlardı bilmiyorum. Daha evvelinden damatla yakın arkadaşı evvela birbirlerine teklifle musahipliklerini ilanla (Alevilikte yol kardeşliği) kabul etmişler canı gönülden. Her ne nasıl olmuşsa düğün günü gelip çatınca da bizim meçhul musahip ortadan kaybolmuş, damadı zorda bırakıp, sonra da kabul etmemiş musahipliği. O musahiplik ki her şeyden çok kutsal olandı.

Haaaa yeri gelmişken hatırlamakta fayda var. **Musahiplik bizde kardeş, ağabey olarak iyi, kötü günlerde hep birbirlerine destek olmak, her iki tarafında ailelerini koruyup kollamaktı. Sebebiyse yeni evlilere yardım etmek, evli çiftin birbirine anlatamadığını musahip anlatacak yaptıracak yardım edecekti. Çok ağır bir vebal-ı yük olan musahiplik sağdıçlıkla eş değerdir.** Kısacası sağdıcın bizdeki ismi usul erkân tabiriyle yol kardeşliğidir musahiplik. Neyse sonunda annem beni apar topar evden alıp kına gecesine götürdü. Hırçın damat ve Nazlı gelini de orada ilk kez gördüm. Ailece tanışıyor uzaktan da olsa birbirimizi biliyoruz. Komikte olsa kaderin kirli puslu gün ve gecelerde bize oynayacağı oyunları biz asla bilmeyeceğiz anlamayacağız. Kısacası kına gecesinin sürpriz konuğu ve düğün sahiplerinin yeni musahipleri (sağdıcı) ben olacaktım. Annem komşularımızın çok iyi birileri olduğunu gitmez kabul etmezsem çok üzüleceklerini ve mağdur olacaklarını binlerce kez söyledi. Aslında annem bu musahiplik işine dünden razıydı. Komşulukları çok iyi olan bu aileye akraba olmak istiyordu. Ama bir gerçek vardı ki ben çocuktum. Bir çocuktan ne beklenir? Neyse sonunda istemeden de olsa televizyonun başından sürüklenip bin bir vaat nazlarla annem tarafından ikna edildim.

Kına gecesi ne oldu ne bitti hiç hatırlamıyorum. Ama ertesi gün düğündü. Gelin ile damattan sonra ben düğünün baş aktörüydüm. **Evvela damat evinden damatla düğün alayı eşliğinde**

gelinin bineceği kır beyaz renkli atı yularından tutmam kaydıyla kız evine gittik. Evet, süslenmiş bir At ile gittik. Şaşırmayın! Niye şaşırıyorsunuz ki? **Böyle olur Anadolu da köy düğünleri. Şimdilerin gelin arabasından farkı yok.** Yerler kar içinde pamuk tarlası gibi ve gelinin bineceği at süslenip bezenmişti. El işi örme örtüler gelinin oturacağı eyere serildi. Üzengi dizginler ve atın boynuna saç örgüsünü andıran renkli yün iplikler asıldı. Beygir her yürüdükçe boynunda çınlayan çıngırakla beraber kulaklarının iki yanındaki renkli örgüler sallanıyordu. Kuyruğuna da başında kuşlar olan uzun sarı kırmızı yeşil iplerden takılmıştı. **Beygirin çok süslü olması sanki gelinle arasında güzellik çekişmesi var gibiydi.** Kız evine vardığımızda davul ve klarnet daha da coşkulu çalmaya başladı. **Gakkoş diyarı Harput düğünlerinin baş aktörü bizim alışık olduğumuz, hatta zaman zaman evlerimizde taklidini yaptığımız rahmetli Litto (Lütfü) kıvırarak oynamaya başladı.** Halk arasında erkeklerin kadınımsı giysiler giyip kalçalarını kıvırarak oyun oynamasının adı köçekçedir. Anadolu'nun her yerinde özellikle de Kastamonu yöresinde daha çok oynayanlar vardır. Fakat içten içe birlikte yaşadığımız insanların hoşuna gitse de erkekler pek hoş karşılamıyor, oynadığı vakitte karşı çıkmayıp hayranlıkla seyrediyorlardı. Litto'nun ortaya çıkıp oynaması çocukları çığlık ve neşeye boğdu. Onlarda karlar üzerinde soğuğa aldırmadan onunla birlikte davul zurna eşliğinde Onu taklit ve hararetle sağa sola yalpalayarak oynuyorlardı. Düğün alayıyla birlikte gelen ve damadın akrabası olan biri süsleyerek getirdiğimiz gelinin bineceği atı kız evinin kapısına bağladı. **Kız evi naz evi derler ya, bu lafı söyleyenler isabetli atış yapmışlar.**

Damadın yakınları uzun uğraşlardan sonra gelini çıkarmayı başardı. Gelin evden çıkarılıp bekleyen atın yanına getirilince AT'a binmesi için ayağını geçireceği üzengi demirine yerleştirdi. Ben ve damat geline koltuk altlarından yardımla at üstüne çıkarak eyere oturabilmesi için onu kaldırdık. Beyazlara bürünen al yanaklı gelin başındaki kırmızıya inat uzun kara örükleriyle süslenerek çok güzel görünüyordu. Bahtı karayı bir iki kez görmüşlüğüm dışında hiç konuşmamıştık, o ise hiç tanımıyordu son dakika golü halindeki musahibini. Öyle ki kapkara örüklerinin ucu yürekleri dağlıyordu. Sarı altın liralar boynunda gezintiye çıkmış sırasını bozmadan gerdanı süslüyordu**. Gelin alayının en önlerinde Litto kıvırarak kendini kaptırmış davul zurna eşliğinde oynayarak yürüyordu. Davetliler ve ahali coşkuyla Litto'ya tempolu alkış tutarak bir yandan da yaptıkları kartopunu gülerek Litto'ya atarak önümüzde gidiyorlardı.** Ben elimde kır beyaz atın dizginlerini tutup yanımda damat ile yaya yürüyor ve düşmemek içinde gayret ediyordum. Arkamda gelinin at üstünde kırmızı peçeyle kapalı yüzünü kimse görmüyordu. Biz adet gereği geline bakmıyorken, gelinde başı öne eğilmiş ağlamaklıydı. Arada arkaya dönüp gayri ihtiyari geline ve kalabalığa bakıyor çok büyük bir iş yapmışçasına gururlanıyordum. **Gelinin evi eski ismi cami-i kebir olan bizlerin deyimiyle Kürt mahallesindeydi. Yani bizim Yukarı şehir Harput'a gelip ilk oturduğumuz evin az yukarısındaydı.** Sara hatun camii meydanına çıkan caddeye ulaştığımızda davul zurna daha bir coşkuyla çaldı. Bu arada en önlerde Litto damat ve kardeşleri hem yürüyor hem oynayarak düşe kalka konvoy halinde ilerliyoruz. Meydanı geçip Cimşit hamamını solumuza ve top oynadığımız toprak sahayı da sağımıza alarak **Nazar (Nadir) Baba**'ya çıkan sokağa saptık. Bu arada beygir ses ve çalgıdan dolayı arada huysuzlanarak tırısa kalkıyor ki onu dizginlerden sıkı sıkıya tutuyordum. Hava kış soğuk ve buz gibi olmasına rağmen üşümüyorduk. Yürüdüğümüz ve neşeyle hoplaya zıplaya oynadığımız için terlemiştik. Yerlere baktığımda yürüyüşle gelin konvoyunun ardında kalan karlar ezilmiş ayak izleri eriyiklere sebep olmuştu.

Harput'un merkezi cadde ve sokakları çok evveli belediyelik olduğu dönemlerde parke taş yerine belediyece betonla kaplandığı için yolun imarlı kısmı Nazar baba türbesi önünde bitiyordu. Zaten damadın oturacağı düğün evine de üç yüz metre var yoktu. Karşımızda düğün evini görüyorduk. Orada da pür telaş bir koşuşturmaca göze çarpmaktaydı. Arkadaşlarımda benimle yürümekten bıkınca toplanarak eve koştular. Nazar baba türbesine

varınca az durup soluklandık. Davul zurna da durup tüm davetlilerin bize yetişmesini bekledi. **Türbenin sağından bakınca bağ bahçelik derenin arkasında önce Üryan (tespihli)baba yatırı sonrasında Mezire'yi görüyorduk.** Hele Eylülde yağmur sonrası oluşan siste buradaki manzara görülmeye değer. Tüm çocuklar mevsim sonuna kadar buraya aluç toplamaya gideriz. Neyse bir kaç dakikada düğün konvoyu toplanınca tekrar bir hareketlilik başladı. Litto kan ter içinde soluk soluğa yere çömelmişti. Henüz dinlenemeden kenarı işlemeli mendilin uçlarından tutarak **keklik sekmesi figürüyle** ayaklandı. Zaten yerler kar kaplı olduğundan yerlerin çamur olmaması bizim için güzel bir şanstı. Beklediğimiz davetliler çok büyük bir kalabalık oluşturmuştu. Eve gelin ve davetlilerle beraber varmak adetten sayılmaktaydı.

Kız evinden itibaren konvoy boyunca annemi hiç görmedim. Belki de yanımdaydı da ben hatırlamıyorum. Davulcu tokmağı coşkuyla vururken klarnet peşinden bende buradayım varım dercesine tiz sesiyle neşe içinde yetişiyordu. Evin önüne gelince Litto bitmek bilmeyen enerjisiyle davula karşı kıvır kıvır oynarken davetlilerde etrafına etten çember oluşturarak Biz damatla kol kola dam kenarına yaklaşıp elimizdeki **kırmızı elmayı gelinin kafasına atıyoruz** sırayla birer birer. Elma gelinin kafasına isabetle parçalandı. **Elma atmak uğursuzluğu önlesin diye yapılan bir gelenekti**. Sonrada **çocuklar için bozuk para ve şeker atıyoruz.**

Biz damatla kol kola dam kenarına yaklaşıp elimizdeki kırmızı elmayı gelinin kafasına atıyoruz sırayla birer birer. Elma gelinin kafasına isabetle parçalandı. Elma atmak uğursuzluğu önlesin diye yapılan bir gelenekti. Sonrada çocuklar için bozuk para ve şeker atıyoruz.

beraber oynamaya koyuldular. Dam başına çıkmak eski bir gelenek olup adettendi. Bizi toprak dama çıkaracak ağaç merdivene tırmanan çocuklar sabırsızca bekliyordu. **Önce damat sonra ben sırayla toprak dama çıkarak yan yana kol kola girdik. İkimizin de sol elinde birer mendil ve bu mendille yine adetten, töreden dolayı ağzımızı kapıyoruz. Anlamı bu evlilik, bağlılık süresince ailede ne olursa olsun gizli sır kalacak, asla hiç bir yerde söylenmeyecekti.** Gelinde yüzü kırmızı peçeyle kapalı kır beyaz atın üstünden inmeden evin önünde tam altımızda duruyor. Biz damatla kol kola dam kenarına yaklaşıp elimizdeki **kırmızı elmayı gelinin kafasına atıyoruz** sırayla birer birer. Elma gelinin kafasına isabetle parçalandı. **Elma atmak uğursuzluğu önlesin diye yapılan bir gelenekti**. Sonrada **çocuklar için bozuk para ve şeker atıyoruz.** Burada şeker demişken en çok o dönemde bakkaldan ucu çubuklu horoz şeklindeki şekerleri ve tüp içindeki şokella çikolatayı severdim. Çocuklar ortalığı ansızın savaş alanına çevirmişti. Yerleri eşeleyerek karda kaybolan paraları arıyorlardı. Ganimet için çamura bulaşmış karda adeta birbirleriyle amansız mücadele ediyorlardı. Davul klarnet yeni çifte dualar eşliğinde önü ağaç dallarıyla çevrilmiş üstü açık avluya kadar takip etti. Gelin önde damat arkada yumruklar eşliğinde eski tahta kapıdan süzülerek loş karanlık odasına adım attı. Bu arada dışarıda halaylar çayda çıralar oynanıyordu. Ardından yemekler yenip içkiler içilirken geç saatlere kadar eğlenilip takılar takılarak düğünü bitirdik. Hazır yeri gelmişken düğün dediğimiz vakit ilk aklımıza rahmetli **Kasap Hacı Varlık, Pote Rıza, Bağmancı Garip, Hozatlı Süleyman, Kör Munzur, Fehmi Çavuş, Şoför İhsan Emmi, Kara Mustafa ve düğünlere renk veren Litto aklıma gelenlerin bazılarıydı.** Neyse düğünü fazla uzatmadan devam edelim. Düğünümüz tatlı bitti ama bakalım tatlıda devam edecek mi? Asıl önemlisi buydu. Tabii aradan zaman su misali akıp geçti.

Ama öyle yıllar aylar değil iki hafta sonra ilk tepkiler ve ardından kavgalar başladı. Evet, evet bu kadar kısa sürede hem de. Ne bekliyordunuz ki? Sonunda görücü usulüyle yapılan zoraki bir evlilik vardı. Sırf akraba diye sevmeyen bir kız, sevilmeyen koca, dırdırcı teyze kaynana, zorla kurulan bir yuvaya yuva denirse tabi.

Günlerden yine hafta sonu kahvaltıdan sonra hiç kaçırmadığım Kızılderili kovboy filmini seyrediyorum. Taze damat musahibin yeğenlerinden biri koşarak kan ter içinde bize geldi. Anneme yeni evlilerin kavga ettiğini, kaynananın söylendiği, gelininde cevap vermesinden ana kuzusu damadın ise onu dövdüğünü anneme söyledi. Damadın büyük yengesi kadın geline acımıştı. İlk evlendiği zaman kendisi de eşi ve ailesinden çok çekmişti. Şimdi hepsi de rahmetli oldular, Allah hepsine rahmet etsin ışıklar içinde yatsınlar. Damadın yengesi elinden bir şey gelmeyince haber uçuracak annemden beni oraya göndermesini istemişti. En azından on beş günlük gelin dayak yemeyecekti. Annem bana olayı anlatınca az da korkarak ya beni de döverlerse diye çekingenliğimi anlattım. Beni elinden geldiğince teselli etti öyle bir şeyin olmayacağını sadece aralarına girip kavgaya engel olmamı söyledi. Bende tabi bu sözlerle rahatladım. Annem bir şekilde huyuma giderek beni ikna etmeyi başarınca kendimi musahibimin evinde buldum. Kapıdan girdiğimde yaşlı kaynana söylenerek ortalıkta dolanmaktaydı. İçerisi kıştan ve basık tavanlı evin pencerelerinin küçüklüğünden dolayı loş karanlıktı. Etraf dağınık iç odadan gelin ve damadın bağrışmaları geliyordu. Taze gelin yerde yediği dayaktan bedeni sızılar içinde ağlayıp ben yaştaki çocuğun ayaklarına kapanarak elaman dileniyor yardım istiyordu. Ve o an çocukta olsam azcık aklımda erse tarifsiz duygulardayım. Keşke diyorum içimden acılı bakışlarımı körpe gelinde kilitleyerek. Keşke imkânım olsa da seni alıp çıkarabilsem kaderin sana layık gördüğü bu rezil yaşamdan. Ama yerdeki çocuk geline bakmaya içim elvermediği gibi üzüntüden başımı eğip sustum. Loş karanlık odanın acı dolu ortamında şimşek çakan gözlerle damada bakıyorum şimdi. Dağ gibi kuvvetli zapt edilmiyor gereksiz yere taze gelini anne sözüyle sebepsizce dövüyordu. Hemmide ceviz kabuğunu doldurmayan, kaynananın kıskançlık dolu bahanelerine kanarak. Neymiş efendim güya söz dinlemiyormuş. Nazlı gelin yerde saçı başı dağınık ağzı burnu kan dolu hırçın damat ayakta ikaz, uyarı tehditlerini savurmaktaydı. Ortalarında tedirginlikle beklerken beni büyük biri gibi gören damat daha şahlanmış ve heybetli şimdi. Aradayım kadına vurmaması için tüm gücümü kullanıyorum ama nafile çabalıyorum. Bu arada taze gelinde az değil, hazır cevaplılıkla o dayaklara rağmen kaynanasına karşılık veriyor ki yangına körükle gitmekte. Kaynanası da teyzesi oluyor ki büyük beddualar ediyor. Sonra da bana dönüp **"mısayib suçum yoğ yooğ, nolur beni gurtar gurtaar."** diyordu. Ve damada olan öfkem yüreğimde ezikliğin çaresizliğin, kimsesizliğin dağlarında çığ oluyor. O an bu çelimsiz çaresiz genci, mahrem geçidime davetsiz misafir gelmişçesine tüm boranlar da boğmak istiyorum. **Kara kuru çıban kaynanayı kara kışlarıma sürgün etmek istiyorum.** Bir naçar gelinin yüreğinin yakınına semtine mıntıkasına gelmesini istemiyorum. Bedeni geceden kalma mor sızılarda sabi kara yazgılı gelini minik kollarımla sahiplenmek istiyorum. Kafasında kümelenmiş yumruk tepeleri öbek öbek aman dilemesi altındaki kara çulu bile aklaştırmıştı. Damat zindana düşmanını atmış, sanki kan davalısından güçlü kollarıyla hınç alıyordu. **Nazlı gelin, oy nazlı gelin, oy yeni ümitlerini aklara düşürmek isterken zoraki kara çalan masum kadersizim. Ne suçun vardı da tanrı senin böyle yaşamana karar verdi ki sonraki günler böyle sürdü.** İşte ben böyle yaşadım çocuk musahipliğimi. Nazlı gelinde hayallerini hep çamurlu suyla yıkadı ve hala da yıkıyor. Hırçın damat ise aslında uysal suçsuz yol bilmez cahil büyüklerinden ve çevredeki baskılardan öğrendi kocalığı evliliği. Duygusallığın çocuk dehlizinde annenin yaşadığı ezikliğin hesabını sorguluyor bir bakıma. Kaynanada suçsuz o yaşlı kadın ne yaşadıysa onu yaşatmaya aksetti. Çektiklerini çektirdi belki de zamanında yaşamışlığıyla bildiği buydu.

İşte hal bu kimse suçlu değil aslında burada ne damat, ne gelin ne Kaynana teyze ve ne de ben suçluyum. Ki en sona kendimi koyuyorum. İzleyicisi olarak belki de yazdıklarımı dökecektim kâğıda. **Kaderlerin sabah gün doğmadan yazıldığı gibi yaşamlarda silinip yeniden keşke yazılabilseydi.** Keşke hırçın damat Nazlı gelin ve daha niceleri sevdiklerini alabilseydi. Geçmişten gelen yanlışlıklar ilelebet sürmeseydi. Ve keşke doğru bildiğimiz yanlışlarımızda başka hayatları boğmasaydık.

Cevizli Elazığ Derneği Öğretmenleri Ağırladı

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

İstanbul'da faaliyet gösteren Elazığ Kültür ve Yardımlaşma Derneği, 24 Kasım Öğretmenler Günü ve Öğretmenler Haftası münasebetiyle Elazığlı Öğretmenleri Dernek binasında ağırladı.

1992 yılından beri İstanbul Kartal İlçesi'nde faaliyet gösteren Cevizli Elazığ Kültür ve Yardımlaşma Derneği kendi binasının teras katını yeniden düzenleyerek kapalı bir mekana daha kavuştu. Yeni ek salonunda öğretmen misafirlerini konuk etti.

Etkinliğe Darıca Kaymakamı Yüksel Kara, İstanbul Milli Eğitim Müdürü Doç. Dr. Murat Mücahit Yentür, Kartal ilçe Milli Eğitim Müdürü Mustafa Kıraç, Milli Eğitim Bakanlığı eski Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdür Ömer Balıbey, Dernek Onursal Başkanı Faik İçmeli ve Elazığlı Öğretmenler katıldı.

Etkinlikte müzik ve sohbetli bir gün yaşadıklarını belirten Dernek Başkanı Ömer İçmeli, İstanbul eğitiminin Elazığlılara teslim edildiğini belirterek, tüm öğretmenlerin gününü ve haftasını kutladı.

Etkinliğe katılan diğer konuklar kısa birer konuşma yaptıktan sonra, Mahalli Sanatçı Hamza Bulut ve dernek üyelerinden oluşan saz sanatkarları Elazığ Türkülerini seslendirerek, etkinliğe renk kattılar.

Eğitimci Baba Oğuldan Elazığ Türküleri

Dernek saz heyetinde yer alan eğitimci baba oğul ise dernek üyelerinin takdirini topluyor. Milli Eğitim camiasında görev alan Ahmet Faruk Pamukçu ve oğlu Mehmet Pamukçu, çaldıkları kanun ve cümbüş gibi birçok saz enstrümanlarının yanı sıra sesleriyle de beğeni alıyorlar. Müzik tutkusunun uzun yıllara dayandığını belirten Milli Eğitim Bakanlığı Başmüfettişi Ahmet Faruk Pamukçu, “Lise çağlarında Elazığ Musıki Cemiyetinde müzik eğitimi aldım. Mesleğimden ötürü musıki çalışmalarımı hobi olarak sürdürdüm. Öğretmenliğimin ilk yıllarından beri bağlamanın yanı sıra diğer enstrümanları da çalmaktayım. Hobi olarak sürdürdüğüm bu çalışmalarda oğlumla birlikte yürütüyorum. Dernekte de hafta sonu düzenlenen etkinliklerde yer almaktan mutluyuz.” dedi.

Aydınlılar Sırın'ı tatdılar

ÇAYDAÇIRA/AYDIN

Aydın Elazığlılar Kültür ve Dayanışma Derneği (AYED), Elazığ mutfağının özgün lezzetlerinden Sırın yemeğini tanıtmak amacıyla özel bir etkinlik düzenledi. Aydın'da gerçekleştirilen bu etkinlik, dernek üyeleri, Aydın'da yaşayan Elazığlılar ve çok sayıda misafirin katılımıyla büyük bir coşku içinde gerçekleşti.

Etkinlikte, Elazığ mutfağının önemli yemeklerinden biri olan Sırın yemeği misafirlere ikram edildi. Misafirler, Sırın yemeğinin tadına bakarken, Elazığ mutfağının zenginliğini ve özgünlüğünü deneyimleme fırsatı buldular.

Sırın ikramının ardından, Derneğin Kürsübaşı ekibi sahne aldı. Elazığ yöresine ait türkülerle misafirlere keyifli anlar yaşatan ekip, Elazığ'ın kültürel zenginliğini bir kez daha müzikle taçlandırdı. Kürsübaşı etkinliğinde, Elazığ'a özgü şarkılar ve türküler misafirlere unutulmaz anlar yaşattı.

Etkinlikte konuşan AYED Başkanı Necati Gür, Elazığ mutfağının önemli yemeklerinden biri olan Sırın yemeğini misafirlere sunduklarını belirtti. Gür, bu tür etkinliklerle Elazığ mutfağının geleneklerini Aydın'da yaşatmayı ve tanıtmayı hedeflediklerini ifade etti. Ayrıca, hemşehrilerini bir araya getirerek kültürlerini yeni nesillere aktarmanın gururunu yaşadıklarını söyledi. Gür, organizasyona katkı sağlayan tüm üyelere teşekkür etti ve AYED olarak, Elazığ mutfağının ve kültürünün tanıtımı için çalışmalarına devam edeceklerini vurguladı.

Etkinlik boyunca, misafirler hem Elazığ'ın lezzetlerini tatma hem de Kürsübaşı'nın coşkulu atmosferinde keyifli vakit geçirme fırsatı buldular. AYED'in düzenlediği bu tür etkinlikler, Elazığ kültürünün Aydın'da yaşatılması adına önemli bir köprü olmaya devam ediyor.

Keban Biberi de tescillendi

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ'ın yöresel lezzetlerinden Keban Biberi, Türk Patent ve Marka Kurumu (TPMK) tarafından coğrafi işaret tescili aldı. Bu tescille birlikte Elazığ'ın coğrafi işaretli ürün sayısı 13'e yükseldi.

Elazığ'ın önemli tarım ürünlerinden biri olan Keban Biberi, Türk Patent ve Marka Kurumu (TPMK) tarafından coğrafi işaret tescili aldı. Böylece, Elazığ'a özgü yöresel ürünlerin korunması ve ekonomik değer kazanması açısından büyük bir adım daha atılmış oldu.

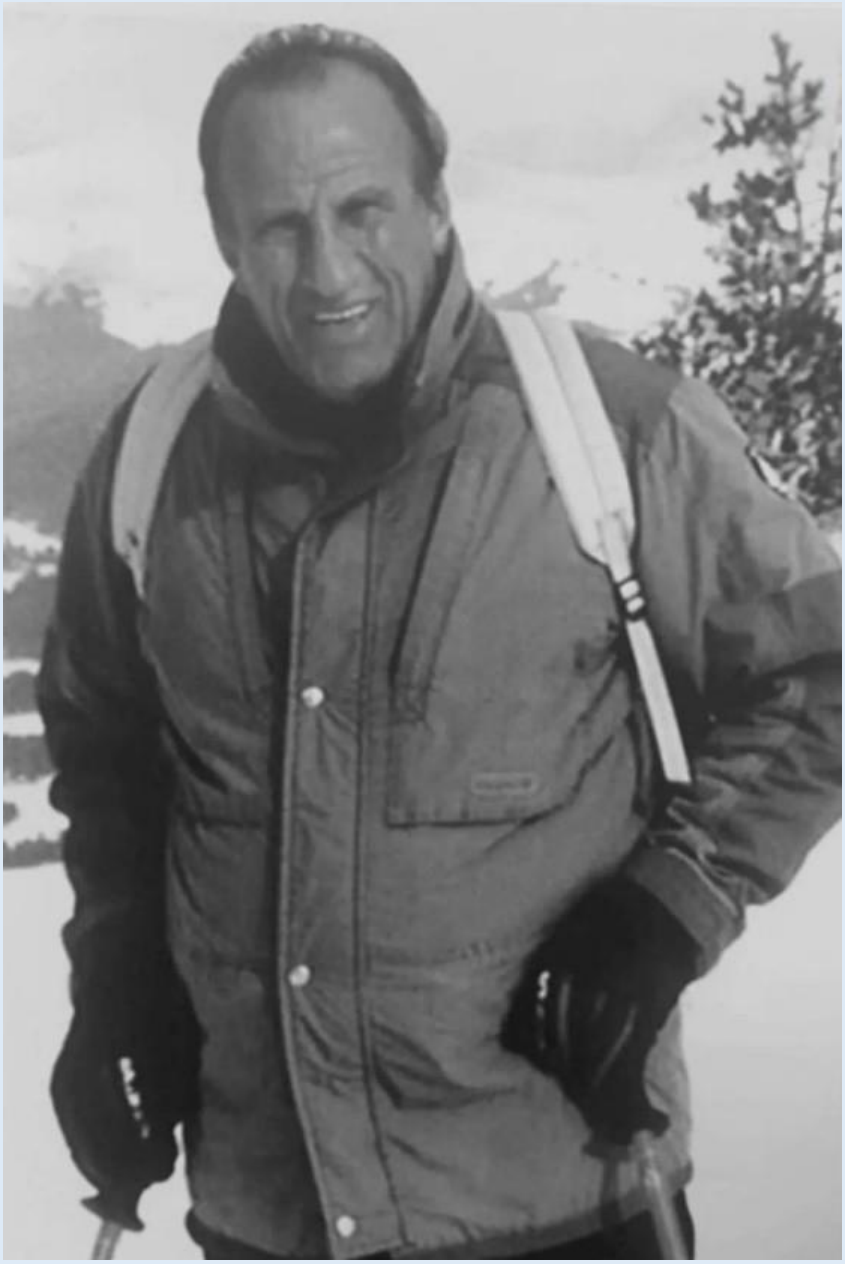
2021 yılında tescil için başvurusu yapılan Keban Biberi, zengin aroması ve kaliteli yapısıyla yalnızca Elazığ'da değil, bölge genelinde de ilgi gören bir ürün olarak dikkat çekiyor. Bu tescille birlikte Elazığ'ın coğrafi işaretli ürün sayısı 13'e yükseldi.

Keban ilçesinin hemen hemen her bölgesinde yetişen, şekli ve aromasıyla bölgeye has olan Keban biberi için çiftçilerin hasat mesaisi Nisan ve Mayıs aylarında başlıyor.

70 günlük bir sürenin ardından yetişen biberler kavurucu sıcaklar altında, çiftçiler tarafından toplanıyor.

Elazığ Öküzgözü Üzümü, Elazığ Boğazkere Üzümü, Elazığ Orciği, Ağın Leblebisi, Elazığ Menceki Buğdayı, Elazığ Çedene Kahvesi, Elazığ Geven Balı, Elazığ Vişne Mermeri, Elazığ Sırın Yemeği, Elazığ Tahannebi Üzümü, Elazığ Taş Ekmeği Tatlısı, Elazığ Vişnesi ve son olarak Keban Biberi Elazığ'ın ürünü olarak tescillendi.

İsmet Ülker 84 Yaşında Vefat Etti!

ÇAYDAÇIRA/ANKARA

Türkiye Dağcılık Federasyonu'nun kurucu başkanı ve Elazığlı jeomorfolog İsmet Ülker, 84 yaşında vefat etti. Dağcılık ve spor dünyasında önemli izler bırakan İsmet Ülker, 24 Kasım Pazar günü Ankara Karşıyaka Mezarlığı'nda öğle namazını müteakip düzenlenecek cenaze töreninin ardından defnedilecek.

İsmet Ülker'in Önemli Görevleri

1966 yılında Türkiye Dağcılık Federasyonu'nun Kurucu Başkanlığını üstlenen Ülker, 1972-1976 yılları arasında Kayak Federasyonu Başkanlığı ve Turizm Bakanlığı Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulunarak Türk sporuna önemli katkılar sağladı.

Kitapları ve Bıraktığı Eserler

Geçtiğimiz günlerde yayımlanan "Geçmişte Kalan Hayat Parçaları ve Elazığlılar" adlı kitabıyla gündeme gelen Merhum İsmet Ülker, aynı zamanda Türk dağcılığı ve kayak sporuna ilişkin çok sayıda özgün yayına imza attı. Bunlar arasında:

Dağ Turizmi
Dağlarımız
Türkiye'de Dağcılık ve Kayak
Dağlarda Kırk Yıl eserleri yer alıyor.

Dağcılık Camiasında Derin Üzüntü

İsmet Ülker'in vefatı, spor ve akademi dünyasında büyük üzüntü yarattı. Türk dağcılığının öncülerinden biri olarak anılan Ülker, hem akademik hem de spor alanındaki çalışmalarıyla unutulmaz bir miras bıraktı.

Kurşun Dökme Adeti

Yörede, kurşun göz şeklini alırsa, kurşuna iğne batırılır ve kem gözün de uzak tutulduğu düşünülür.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Kurşun dökme, uygulanışı itibariyle eritilmiş kurşunun soğuk bir suya dökülmesi, kimi yörelerde suyun içine ekmek, soğan sarımsak gibi malzemelerin atılması, kurşunun dökülmesiyle çıkan buhar/duman neticesinde kötücül gücün ortadan kalkması veya bu suretle tespit edilmesi esasına dayanır. Saha araştırmalarında tespit edilen bilgilere göre daha çok hanımlar tarafından gerçekleştirilen kurşun dökme, bu yönüyle anaerkil dönemin ve ateş, yer-su ve ay kültünün ortaya çıktığı erken dönemin bir tezahürüdür. Bu sebeple de söz konusu geleneğin hazırlık ve icra safhalarında, erken dönemin izlerini tespit edebilmek mümkündür. Ancak kurşun dökme pratiğinin kökeninde, Türk halk kültürünün hemen her sahasına ve safhasına nüfuz etmiş bulunan ateş kültü yer alır. Günümüzde mitik dünya anlayışıyla Türk dünyasında; buna karşın daha arkaik bir düzlemde Türkiye sahasında vücut bulan ateş kültü ile ilgili inanışların izlerini, ateşle ilgili kelimelerin yayılımı ve kökenleriyle Türk dilinde; Şamanın ateşi getirmesi, ateşe hükmetmesi, ateş iyesine gerçekleştirilen kurban/saçı törenleri başta olmak üzere, kültür dünyasının hemen her alanında tespit etmek mümkündür. Öte yandan ateşin temizleyici özelliği itibariyle bir arındırma işlevi olması ve insanla insanüstü varlıklar arasında bir aracı rolü üstlenmesi, ateşe atılan malzemenin ateş iyesine adanan bir kurban biçiminde düşünülmesi de kurşun dökme geleneğini bu bağlamda değerlendirmenin zaruretini ortaya koymaktadır.

Demir Türk Geleneğidir

Kurşun dökme adeti tamamıyla "Demir Çağı Mitolojileri" ile bağlantılı, dinsel ve büyüsel bir ritüeldir.

Bilinen ilk demir göktaşı demiridir. Bu taşlar gökten geldiği için ayrı bir gizem ve kutsallık taşır. Yıldırımlar ve yıldırım taşları gök tanrının silahı olarak düşünülür.

Demir bıçaklar kötü ruhları uzaklaştır. Gece kabuslardan korunmak için demir kullanılır. Türk kültüründe ceset üzerine demir koyma adeti, eski Türk mitlerine dayanır. Yer altı tanrısı Erlik Han demirden korkar ve ölen kişinin ruhunu ele geçiremez. Yeni doğum yapmış kadınları Al basmasından ve Al karısından korumak için yastığının altına demir bıçak makas vs. konur. Demirciler özel insanlardır. Demirci aletleri de kutsal alana aittir. Çekiç, körük ve örs üçlüsü canlı mucizevi varlıklar olarak görülür.

Eski Türklerde demirciler büyüsel ve dinsel kutsallığı olan insanlardır. Onlar maddeyi değiştiren ve mükemmelleştiren "büyücülerdir". Bir Yakut atasözü “Demirciler ve Şamanlar Aynı Yuvadandır” der. Şamanlar ateşin efendileri olarak da bilinir. Demirin ateş ile olan bağı ve şamanların bunlara olan hakimiyeti sıradan insan için büyülüdür

Anadolu’nun eski geleneği

Amasya’daki Oluz Höyük arkeolojik kazılarında bulunan kurşun parçaları nazara karşı suya kurşun dökme geleneğinin Anadolu’da yaklaşık 2 bin 500 yıldır uygulandığını ortaya çıkardı. 12 yıldır süren kazının başkanı olan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Şevket Dönmez, buldukları ergitilmiş kurşun parçalarının bu geleneğinin Anadolu’daki ilk örnekleri olduğunu söyledi.

Oluz Höyük’ün Pers döneminde güçlü bir mimari kimliği ve kültürü olan bir yerleşme olduğunu ve bu dönemde halkın kurşun madenine ilgisi olduğunun bilindiğini kaydeden Prof. Dr. Dönmez, onlarca şekilsiz kurşun bulmalarının ardından yöre halkından yardım alarak yaptıkları deneysel arkeoloji çalışmalarında dökülen kurşunla buldukları kurşunların benzeri şekilleri aldıklarını belirterek, "Antik örneğimizde amorf bir şekil var. Suyun içine atılmış. Demek ki her ikisinde de aynı uygulamalar aynı pratikler yapılmış. Yeni örnek ile 2 bin 500

yıllık örnek arasında hiçbir fark yok. Yeni döktüğümüz kurşun ile antik kurşun parçalarını karşılaştırdığımızda neredeyse şekillerin bire bir olduğunu tespit ettik. Bu durumda da antik kurşun parçalarının cüruf olmadığını, gelişi güzel oluşmadığını, suya dökülerek bu şekilleri aldığını anlamış olduk. Bu da bize bugünkü Anadolu'daki kurşun dökme ve nazar inancıyla ilgili direkt bir bağlantı olanağı kurmayı sağladı" diye konuştu.

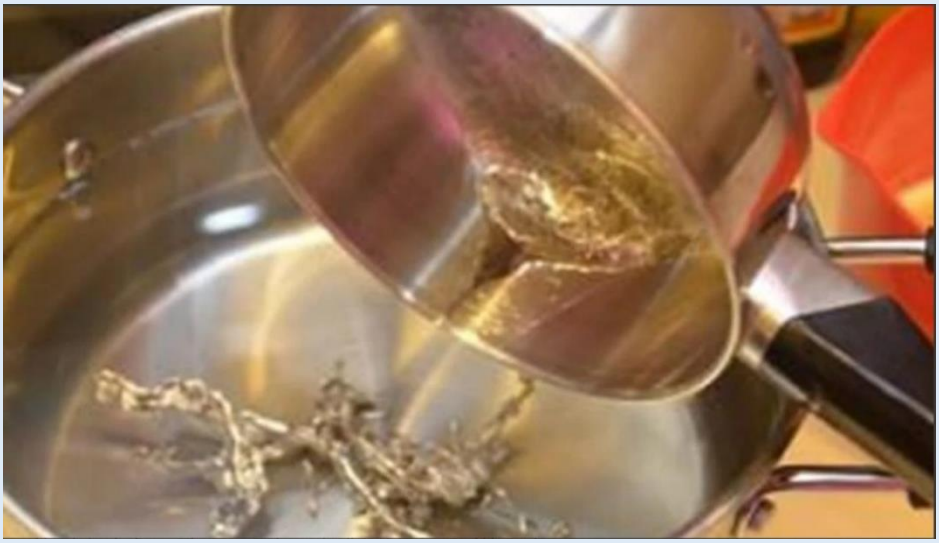
Kurşun dökme geleneğinin Orta Asya ve Şamanizm inancıyla ilgili olduğunun düşünüldüğünü ancak Amasya'da bulunan parçalarla bu geleneğin Anadolu'dan da köken aldığını ve Türklerin nazara karşı söz konusu geleneği devam ettirmiş olduklarını saptadıklarını vurgulayan Prof. Dr. Dönmez, "Bulunan parçalar bildiğimiz kadarıyla ilk. Diğer kazılarda ya da arkeolojik çalışmalarda böyle bir buluntu olduğunu hatırlamıyoruz. Şu an için Oluz Höyük örnekleri hem bilinen en eski örnekler hem de tek örnekler ve bunlar günümüzde tüm ayrıntılarıyla yaşayan geleneğin Türk adetlerinin bir parçası olduğunu gösteriyor" şeklinde konuştu.

Elazığ'da Kurşun Dökme

Elazığ İli Keban İlçesinde, kurşun dökülürken aniden çıkan sesin bilhassa çocukları korkuttuğu ve bu suretle nazarın etkisinin geçtiğine inanılır. Ayrıca yörede, kurşun göz şeklini alırsa, kurşuna iğne batırılır ve kem gözün de uzak tutulduğu düşünülür. Kurşunun aldığı şekle göre, nazar sahibini belirleme işlemi, Elazığ merkez, Harput ve Afyonkarahisar Sandıklı'da da uygulanır

Kurşun Nasıl Dökülür?

Kurşun döktürmenin sadece izni olan ocaklı kadınlar tarafından yapılması gerekir. Ocaklı kavramı, kurşun döken kişinin ailesinde daha önceden aynı işi yapan bir yakının bulunması durumunda kullanılır. Yani bu işlem soydan geçen bir durumu kapsar. İzinli terimi ise, kurşun döken kimsenin ailesinde daha önceden bu işi yapan kişi tarafından izin alması durumunda kullanılır. Aile yakınının bu mesleği yapmak isteyen kişiye izin vermiş olması gerekir. İzinli kavramı, el vermek olarak da ifade edilebilir.

Kurşun dökülürken belirli malzemelere gerek duyulur. Bunlar tepsi, metal kap, su, külçe kurşun ve bez parçası şeklindedir. Öncelikle kurşun dökülecek kişinin hazırlanması gerekir. Bunun için kişi bir sandalyeye oturtulur. Bu sırada külçe kurşun çukur metal kaba alınır ve ateşte eritilir. Kurşun dökülecek kişinin başının üzerine iki tarafından tutulan geniş bir bez parçası gerilir. Sonrasında madeni tasa su konur ve kurşun dökecek kimse eriyen kurşunu kişinin başı üzerinde tutulan kaba döker. Aynı işlem kişinin göbeği üzerindeki tasa ve ayaklara da uygulanır. Böylelikle kişinin etrafını saran kötü ruhlar ve enerjiler kaçırılır.

Kurşun Döktürürken Hangi Dualar Okunmalıdır?

Kurşun dökerken İhlas Suresi, Ayet-el Kürsi, Nas, Fatiha ve Felak duaları okunur. Ancak toplumdan topluma kurşun dökerken okunması gereken dualar farklılaşabilir. Bu nedenle bu işlem sırasında kesin olarak okunması gereken bir dua yoktur. Kurşun dökmenin kişiyi nazardan ve kötülükten koruduğu düşünülür. Kötü enerjilerden arınan kişinin kısmeti ve bahtı açılır. Bu durumda fal olarak da yorumlanan kurşun döktürmenin kişiye pek çok faydası olur.

SIKI TAKİPÇİM

Mamoş Amca, elinde Dındik'in son sayısını okurken Eşo Diyeze odaya girer.

- O ne pis pis gülüsin?
- Dındik'de Ukuş Bibi, seni yazmış…
- Aklı eksük ne yazmış?
- Sahan yeni yetme demiş. Senin yaşında dut ağacı kalmamış. Ha ha ha ha…

Dergiyi Mamoş Amca'nın elinden alan Eşo Diyeze, bir hışımla dergiye baktı.
Okuduktan sonra dergiyi divana fırlatan Eşo Diyeze sinirli bir şekilde:

- Ben bilidim bu aklı eksüğün benim hayranım olduğunu… Demek ki benim sıkı takipçim. Bahsana bütün hikayelerimi okumuş. O benim arkamdan anca nal toplar.

AŞUREYİ DE BEN YAPAM

Mahallenin en nekesi olan Gülsüm, aşure yapmaya karar verir. Ama mutfak kileri ise tam takırdı. Kapı komşusu Eşo Diyeze'nin kapısını çalar:

- Eşo Diyeze, Aşure zamanıdır. Bende niyetlendim aşure yapmaya. Bir baktım evde Kuru fasulye, kuru kayısı, kuru incir bulamadım. Varsa verir misin? Aşurede senin de katkın olsun.

Eşo Diyeze, her zaman olduğu gibi kimseye yok demez ve içeri girerek, istediklerinden birer üsküre verir.
Malzemeleri götüren Gülsüm Hanım, 10 dakika sonra yeniden Eşo Diyeze'nin kapısına dayanır.

- Diyeze, sana zahmet kuru üzümün de var mı? Bir üskerede ondan versen.

Eşo Diyeze, Kapısından kimseyi geri çevirmediğinden:

- Gülsüm Hanım, vermesine verem de, kuru kuru olmaz. İstersen Aşurenin de suyunu verem.

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

2025 YILI'NIN TÜRK-İSLAM ALEMİNE HUZUR GETİRMESİNİ TEMENNİ EDERİZ.